

Clerus Sæcularis Et Regularis

Seu Decretalium Gregorij IX. Pont. Max. Liber III ; Brevi Methodo ad discentium utilitatem expositus, In quo præcipuæ circa Materiam hujus Libri tertij, quæ tum in Theoria, tum in Praxi occurrunt, difficultates solvuntur, allatis etiam contrà sentientium fundamentis, & hororum solutionibus

Schmalzgrueber, Franz

Ingolstadii, 1726

VD18 13510800-001

Titulus XL. De Consecratione Ecclesiæ, vel Altaris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75041](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75041)

P A R S V.

De Ecclesijs, harumque Juribus, & de Actibus, qua in eis exercentur.

A Juribus, qua tum Clero Regulari, tum Seculari competunt, ducimur ad ea, qua ad Ecclesias ipsas pertinent, qualia praecipue sunt jus celebrandi Divina Officia, administran-

di Sacramenta, recipiendi confugas, eosque adversus Ministros Justitia defendendi: qua omnia Pars haec ultima Libri praesentis comprehendet.

TITULUS XL.

De Consecratione Ecclesiae, vel Altaris.

UT Divina Officia in Ecclesia celebrari possint, necesse est, ut non tantum constructa illa sit, sed etiam, ut cum Altaribus consecrata, vel saltem benedicta sit per

ceremonias solennes Ecclesiae. Hinc antequam ad Titulum de *Celebratione Missarum* procedatur, merito de *Consecratione Ecclesiae, & Altaris* praemittitur.

§. I.

De Consecratione Ecclesiae.

S U M M A R I U M.

1. Quid nomine Ecclesiae veniat?
2. 3. An, & quomodo differat à Basilica?
4. Quid sit Ecclesiae Consecratio, vel Dedicatio?
5. Origo Ritus consecrandi, & dedicandi Ecclesias.
6. Debent omnes consecrari, vel saltem benedici.
7. Extra locum, ab Episcopo, vel alio, habente Jurisdictionem quasi Episcopalem, deputatum regulariter celebrari Divina nequeunt.
8. Excipitur primò casus necessitatis.
9. Secundò Episcopi. & his Superiores.
10. Tertio alijs, cui licentiam celebrandi in Altari Viatico per privilegium Apostolicum habent.
11. Quarto qui ad hoc licentiam obtinuerunt ab Episcopo.
12. Quam facultatem dare Episcopi etiam post Trid. possunt.
13. Consecrande sunt Ecclesiae à proprio Episcopo loci, in quo Ecclesia consecranda sita est.
14. Exceptio.

15. Nec potest potestatem hanc delegare Episcopus Sacerdoti simplici.
16. Potest committi potestas benedicendi Ecclesias.
17. 18. 19. 20. Observanda ab Episcopo in consecranda Ecclesia.
21. Regulariter Consecratio iterari nequit, nisi quando non est adhibita debita forma.
22. Vel quando ignoratur, vel dubitatur, num sit consecrata.
23. Aut quando exsecratur.
24. An nova Consecratione sit opus, quando Ecclesia prius diruta ex eadem prorsus materia de novo extruitur?
25. Resolvitur pro affirmativa.
26. Respondetur ad Rationem dubitandi.
27. An de novo consecranda sit Ecclesia, quando ejus parietes successive reparantur, ita, ut nunquam pars major destruat?
28. Defenditur negativa.
29. Et idem dicendum, quando Ecclesia ampliat.
30. Solvuntur Argumenta opposita.

QUaeritur 1. quid hoc loco Ecclesiae nomine veniat? *2.* triplex est signifi-

catio istius nominis; nam 1. si Etymologiam ejusdem spectes, significat Convocationem
po-

populi. 2. ex recepto usu eo nomine venire aliquando solet *Cetus Fidelium in Christum credentium*, seu *Congregatio Catholicorum*, prout fit *can. Ecclesia 8. dist. 1.* 3. & in sensu præsentis Tituli significat *Ædem Sacram*, in qua fideles ad rem Divinam audiendam, & percipienda Sacramenta congregantur.

2. An sic accepta Ecclesia à *Basilica* differat, & in quo, controvertunt DD. Quidam cum *Gloss. in c. nunc autem 1. v. dedicanda de Relig. Dom.* putant, *Ecclesie* nomine proprie compellari *Ædem Sacram* ab Episcopo jam consecratam, *Basilicam* autem *Ædem* ea consecratione nondum affectam: quod desumunt ex *c. cit.* verbis ibi, *Ad Basilicam, quæ dedicanda est.* Sed non satis bene, cum passim in *Jure Canonico Ecclesie* appellatio tribuatur *Ædi* nondum consecratæ, & *Basilicæ* vicissim *Ædi* jam consecratæ.

3. Hinc melius alij Voces *Ecclesia*, & *Basilica* pro Synonymis habent, prout etiam capiuntur *can. non oportet 4. dist. 42. ibi In Ecclesijs, seu Basilicis, & c. fin. de Eccles. adif.* Vei si discrimen aliquod faciendum est, cum *Barbol. l. 2. Jur. Eccl. c. 1. n. 10.* *Fagnan. in c. Ecclesia 9. de Eccl. adif.* & alijs dici potest, nomine *Ecclesie* significari quamcunque *Ædem Sacram*; *Basilicæ* verò eam tantum, quæ princeps est, & aliarum major, ac dignior, & ad quam Princeps convenire ad Officia Divina consuevit: nam & locus publicus, causarum cognitioni destinatus, quò Principes ad Jus dicendum conveniebant, Græco vocabulo *Basilica*, id est, *Regia* dicebatur.

4. Quæritur 2. quid sit *Ecclesie Consecratio*, vel *Dedicatio*? 1. *Ecclesie Consecratio*, & *Dedicatio* pro eodem sumuntur; nam dedicari *Ecclesia* dicitur, quæ consecratur, quòd ad *DEI* honorem, & Sanctorum memoriam sacra dicitur. Hinc definiri *consecratio Ecclesie*, vel *Altaris* potest, quòd sit *Ecclesie*, vel *Altaris dedicatio*, facta à legitimo Ministro, interveniente debita materia, & forma, cum intentione Canonica.

5. Ritus consecrandi, & dedicandi Tempia Ecclesia sumpsit ex Veteri Testamento, ubi *Moyfes* Tabernaculum, & *Salomon* Templum *DEO* dicantes, precibus, & unctioe sacrarunt. Estque Ritus iste in Ecclesia ab ipsis Apostolorum temporibus observatus, ut rectè cum alijs observat *Barbol. l. 2. Jur. Eccl. c. 2. n. 27.* Cere monias instituit *S. Sylvester* Papa, postquam *Constantinus* Imperator per Baptismum salutem, & sanitatem est consecutus, & Lege à se lata concessit Christianis per totum Orbem, ut Ecclesias ædificare possent: quod pijsimus Imperator primus adimplevit opere; nam plures in Urbe Romana construxit Ecclesias, quas præfatus Pontifex *Sylvester* consecravit.

6. Ab eo igitur tempore idem Sanctus

Pontifex peculiariter sanxit, ut Tempia legitime erecta, vel per signationem, & unctioem parietum cum Oleo Sacro ab Episcopo consecrentur, vel saltem per ablutio nem parietum exterius, & interius cum aqua benedicta, vel aspergillo ex hyssopo benedicantur juxta Cere monias, quæ referuntur in *Pontif. Roman. Tit. de Eccl. Dedicat. & illustrantur per Clericat. de Sacrif. Miss. decis. 41. & seq. per tot.* Ex quo sequitur, ad hoc, ut Divina valeant in Ecclesia aliqua celebrari, non requiri necessario, ut illa sit consecrata, sed sufficere, si locus, in quo Divina fiunt, sit *DEO* dicatus, in usus profanos non convertendus, *Barbol. c. 2. cit. n. 28.* qui tamen addit, talem Ecclesiam, cum fieri poterit, consecrandam.

7. Quæritur 3. an extra locum, ab Episcopo, vel alio Jurisdictionem quasi Episcopalem habente deputatum, celebrari Divina possint? 1. regulariter non posse, prout patet ex *can. consecrationem 1. can. sicut 11. can. Missarum 12. can. nullus 15. de consecrat. dist. 1.* Proceditque istud, etsi hoc fiat super Altari portatili consecrato; nam ut *can. sicut cit. Felix* Papa, *Satius est*, inquit, *Missam non cantare, aut non audire, quam in illis locis, ubi fieri non oportet.* Et hinc extra Ecclesiam in Altari portatili celebrantes post recentitiam Sanctionem Canonicam non tantum in foro conscientie graviter peccant, ut contra *Sot. in 4. dist. 13. q. 2. art. 3. Sa V. Missa n. 20.* & *Ludov. Lopez Instructor. conscient. t. 2. c. 79. ante S. Superest* notant *Azor p. 1. l. 10. c. 26. q. 8. Graff. p. 1. Decis. l. 2. c. 42. Laym. l. 5. tit. 5. c. 5. n. 2. Barbol. de Offic. Episc. alleg. 23. n. 2. Pal. tr. 22. D. in p. 8. n. 3. Petra tom. 4. comment. fol. 268. n. 7.* cum ipsa plena manu congelitis; verum etiam in foro externo gravi poena puniendi sint. *Riccus decis. 218. fin. p. 3.*

8. Excipiuntur 1. casus necessitatis; nam ea stante, poterit quilibet extra locum Sacrum etiam sub dio celebrare *can. sicut cit.* Quod etiam à veteri consuetudine Ecclesie alienum non est; nam ut videre est apud *Baron. ad annum Christi 303. n. 39.* vigente persecutione in domibus privatis, ipsisque carceribus Sacrificia peragebantur, Jure, quo hodie utimur, juxta necessitates Missæ Sacrificium extra locum Sacrum celebrandi sunt. 1. si in aliquo loco nullæ, aut dirutæ sunt Ecclesie *can. concedimus 30. de consecr. dist. 1.* ne populus Sacrificio careat. 2. si angustie templi multitudinem populi confluentis non capiant; tunc enim erigi ante templum sub dio altare potest, ne plures careant Sacrificio. *Coninck. q. 83. art. 3. dub. 1. n. 224. Laym. l. cit. n. 3. Pal. n. 4.* cum alijs. 3. si Missa dicenda sit coram exercitu; tunc enim Missa dici in Castris potest, ne milites diebus festis Sacrificio priventur. *Vasq. D. 233. c. 1. Laym. Pal. l. cit.* 4. si navigantes non valeant navim deserere;

rere; tunc enim Missa dici potest in litore. Vafq. Laym. Pal. cit. 5. si longa peregrinatio insituenda per loca deserti, vel infidelium &c. ubi non est Ecclesia, ne ita peregrinantes tanto Sacrificio diu privati existant. Suar. D. 81. sect. 3. cum cit.

6. si navigatio in mari futura sit diuturna; tunc enim celebrari potest in navi, si mare tranquillum, & cælum serenum sit, assistente tamen alio Sacerdote, vel Diacono, ne periculum sit effundendi Sacri Sanguinis. Laym. n. 6. Pal. n. 10. Petra tom. 4. comm. fol. 274. n. 29. qui tamen advertit, in hoc ultimo casu necesse esse, ut impetretur speciale privilegium à Summo Pont. qui solus id concedere potest, non alius inferior; in quinque præcedentibus sufficit licentia Episcopi, qua secluso generali privilegio celebrandi in Ara portatili, requirenda est, saltem ex decencia. Wiest. hic n. 4.

9. Excipiuntur 2. Episcopi, etiam Titulares, ut notat Pignateil. tom. 3. consult. 39. n. 4. fin. Petra tom. 4. cit. fol. 273. n. 22. Idem dicendum de Prælati Ordinis Episcopalis Episcopo superioribus, ut sunt Archiepiscopi, Primates, Patriarchæ: item de S. R. E. Cardinalibus, ut resolutum est à S. Congreg. 18. Febr. 1623. Hi enim, si iter faciant, super Altari Viatico celebrare, vel super eo celebranti assistere ubicunque, adeoque etiam extra Diocesim possunt vi privilegij ipsi dati à Bonifacio VIII. c. fin. de privil. in 6. idque non solum ex causa infirmitatis, aut alterius necessitatis, sed majoris etiam commoditatis, vel devotionis, ut rectè advertunt Azor p. 1. l. 10. c. 26. q. 4. Suar. D. 81. sect. 3. Coninck. q. 83. art. 3. dub. 1. Laym. c. 5. cit. n. 3. Barbof. alleg. 23. n. 5. Petratom. 4. cit. fol. 270. à n. 15. & declaravit S. Congr. in Lamacen. 1586. in quo distinguitur privilegium Episcopis datum ab eo, quod de Jure communi secundum dicta n. præc. comperit Sacerdotibus cæteris, qui juxta ibidem dicta, secluso speciali privilegio, extra locum sacrum in Portatili Missam dicere solum possunt in necessitate. Et valet privilegium hoc etiam hodie post Trid. prout alijs congestis docet Petra l. cit. n. 15. §. 16. & declaravit Sac. Congr. in Lamacen. cit.

10. Excipiuntur 3. etiam alijs, qui licentiam celebrandi in Altari Viatico per privilegium Apostolicum habent. Tale privilegium olim Monachis Carthusianis concessit Urbanus V. Const. incipit Sincera 7. Cal. Maij 1363. & FF. Prædicatoribus, ac Minoribus S. Francisci Honorius III. c. in his 30. de privil. & quoad FF. Minores renovavit Clemens IV. Const. 4. incipit Virtute S. 8. ac Sixtus IV. Const. 6. incipit Regimini §. 4. quod tamen à Trid. sess. 22. in Decret. de observand. §. evitand. in celebr. Missar. per clausulam Non obstantibus privilegijs Sc. revocatum docent Navarr. Man. 6. 25. n. 82. Henric. l. 9. c. 27. n. 3. Suar.

D. 81. sect. 3. §. quarta exceptio. Barbof. de Offic. Episc. alleg. 23. n. 4. Laym. c. 5. cit. n. 5. §. aliud privilegium. Fagnan. in c. in ijs cit. n. 5. §. seqq. Petra tom. 4. comment. fol. 270. n. 12. & hoc teste sæpius declaravit Sacra Congregatio, præsertim in Tolotana 4. Jun. 1672. ad 8. in Posnamensi 5. Maij 1674. in Messanensi 20. Sept. 1698. & patet ex Const. Gregorij XIII. incipit Usam pr. ubi usum Altaris Viatici, per Paulum III. Societati JESU concessum, eidem restituen-do, sic exorditur: Usam Altaris Portatilis Societati Vestre asel. record. Paulo Papa III. concessum, deinde à Concil. Trid. universim sublatum, vobis Sc. adeo, ut jam non valeat privilegium istud, nisi post memoratum Concilium illud à Sede Apostolica confirmatum, vel denuo indultum sit, prout factum est à Gregorio XIII. respectu Societatis JESU per Const. memoratam, & Const. incipit Decet editam 1575.

Excipiuntur 4. illi, qui licentiam ejusmodi obtinuerunt ab Episcopo, prout colligitur ex can. Missarum 12. ibi, in locis ab Episcopo consecratis, vel ubi ipse permiserit, & can. hic ergo 14. ibi, Nisi in his locis, in quibus Episcopus jussit, de consecr. dist. 1.

An verò Episcopus etiam hodie dare licentiam celebrandi super altari portatili in loco non sacro possit, controversia inter DD. est? Negant Navar. Man. c. 25. n. 81. Azor p. 1. l. 10. c. 26. q. 3. Gutier. qq. can. l. 1. c. 30. n. 25. Lotter. l. 1. q. 30. n. 15. Fagund. de præc. Eccl. p. 1. l. 3. c. 13. à n. 8. & quidam alijs, qui putant hanc potestatem Episcopis per Trid. l. cit. adeptam esse, & adducunt pro se Decretum S. Congr. Concil. quod declaratur de Oraculo Sanctissimi spectare solum ad Summum Pontificem, & non Episcopos concedere licentiam celebrandi in privatis Oratorijs, prout refert Aloyf. Riccius præc. for. Eccl. decis. 538. n. ult. edit. 1. & resolut. 460. in fin. edit. 2.

Sed melius alijs cum Suar. D. 81. sect. 3. §. secundo, Bonacin. de Sacram. D. 4. q. ult. p. 9. n. 10. Piafec. præc. Episc. p. 1. c. 5. n. 8. §. p. 2. c. 3. v. 21. in fin. Laym. l. 5. tr. 5. c. 5. n. 4. not. 2. Barbof. de Offic. Episc. alleg. 23. n. 9. Pal. tr. 22. D. un. p. 8. n. 5. Petra tom. 4. comment. fol. 272. v. 20. Wiest. hic n. 6. docent, hanc facultatem Episcopis per Trid. non adeptam, sed restrictam duntaxat esse, ut hodie non ordinariè, & liberè, ut olim poterant, sed solum ex necessitatis, vel alia justa causa licentiam istam dare possint. Neque dicas, hoc modo dispensationem Episcopi frustraneam fore, cum secundum dicta n. 8. ex causa legitima necessitatis quilibet Sacerdos propria autoritate extra locum Sacrum in Portatili celebrare possit. Dicendum enim cum Pal. l. cit. dispensationem ejusmodi non esse frustraneam; quia sæpe causa necessitatis est dubia: quo casu Sacerdos celebrare extra

locum Sacrum propria autoritate non potest, potest autem accedente dispensatione Episcopi. Explicat hoc Valq. *D. 233. c. 1. n. 5.* exemplo personæ nobilis ægrotantis, quæcum dispensare potest Episcopus, ut in ejus domo in loco decenti, profanis usibus destinato, celebretur, ut Missam audiat, vel S. Communionem recipiat, ob quam causam non videtur Sacerdos propria autoritate celebrare posse.

13 Queritur 4. à quo Ecclesia sit consecranda? *u.* Ecclesia consecranda est ab Episcopo, & quidem illo, in cujus Diocesi erecta est, non ab alieno, nisi cum licentia proprii *can. pie mentis 26. caus. 16. q. 7. c. nunc autem 1. de Relig. Dom. & c. tua 2. b. tit.* Proceditque hoc etiam quoad Ecclesias Ordinum Exemptorum; nam etiam hæc ab Ordinario loci consecrandæ sunt. *König hic n. 4.* Si alius Episcopus, sine proprii Episcopi expressâ licentia, Ecclesiam consecrare præsumat, consecratio quidem tenet, sed temere consecrans, præterquam, quod conveniri ad interesse possit, à celebratione Missarum per annum *can. Episcopis 28. caus. 7. q. 1. & à Pontificalium exercitio ipso Jure suspenditur, tanquam exercens Pontificalia in aliena Diocesi juxta Trid. sess. 6. c. 5. de reform.*

14 Excipiuntur ij, qui speciale privilegium à Pontifice indultum habent, ut pro consecratione Ecclesiarum suarum recurrere possint ad quemcumque Episcopum: quale FF. Minoribus ab Honorio IV. Carmelitis à Joanne XXII. & Societati JESU à Paulo III. concessum est, si Episcopus Diocesanus Consecrationem, humiliter postulatam, ultra quatuor menses distulerit. Hoc privilegium Matthauc. *in Offic. Eccl. c. 7. n. 13. v. quatuor* putat revocatum esse à Trid. *l. cit.* ubi prohibet, ne ullus Episcopus prætextu cujusvis privilegij Pontificalia in alterius Diocesi exerceat; sit autem consecratio Ecclesie cum Pontificalium exercitio. Sed alij, qui post Trid. scripserunt, revocationis istius non meminerunt, ponuntque Exceptionem prædictam sine limitatione. Videantur Miranda *Manual. Prælat. tom. 2. q. 39. art. 1. concl. 3.* Lezan. *Summ. qq. Regul. tom. 3. v. Ecclesia n. 5.* Tamburin. *de Jur. Abb. tom. 1. D. 23. q. 7.* Barbof. *Jur. Eccl. l. 2. c. 2. n. 33.*

15 Dubium est, an consecratio Ecclesie ab Episcopo committi simplici Sacerdoti possit? *Rationem dubitandi facit can. Altaria 32. de consecr. dist. 1.* ubi Concilium Agathense, Altaria, inquit (cons. etiam Ecclesie) non solum unctione Chrismatis, sed etiam Sacerdotali benedictione sacrari. Verum hic textus obesse nequit; nam, ut communiter Interpretes eum explicant, ibi nomine *Benedictionis Sacerdotalis* venit Benedictio non simplicis Sacerdotis, sed Episcopi.

Hinc retinenda omnino est Senten-

tia negativa, quam etiam defendunt Azor *p. 2. l. 9. c. 4. q. 1.* Mirand. *Man. Prælat. tom. 2. q. 39. art. 1. concl. 3.* Bonacin. *de Sacram. D. 4. q. ult. p. 9. n. 8.* Barbof. *de Offic. Episc. alleg. 27. n. 1.* Pal. *tr. 22. D. un. p. 8. n. 2.* Gonzal. *inc. 9. b. tit. n. 2.* Vallens. *hic n. 1.* Zesl. *ibid. n. 1.* Honor. *n. 2.* Pirh. *n. 1.* Wiest. *n. 10.* & hoc teste DD. ceteri. Ratio est; quia Consecratio Ecclesie est actus Ordinis Episcopalis *can. quævis 4. dist. 68.* iste autem simplici Sacerdoti ab Episcopo delegari nequit, licet ea, quæ sunt Ordinis Episcopalis de Jure solum Ecclesiastico, delegari possint à Papa, sicut defecto delegata est Abbatibus consecratio calicum, & collatio Minorum Ordinum.

Aliud est de benedictione Ecclesie; 16 hæc enim, ut bene notat Pal. *tr. 22. D. un. p. 8. n. 2.* simplici Sacerdoti ab Episcopo committi potest. Et hanc facultatem FF. Minoribus defecto concessit Leo X. ut Superiores illorum possint benedicere Ecclesias, Altaria, & Cœmeteria ad suum tantum usum, ut habetur in *supplem. Min. fol. 16. concess. 55.* & refertur in *Compend. eorund. v. Benedicere §. 14.* quo privilegio utuntur Superiores Societatis JESU casu, quo Ordinarij abesse, vel agrè benedictionem concederent. Habetur in *Compend. privil. Societ. v. benedicere §. 1.*

Porro inter Benedictionem, & Consecrationem Ecclesie hoc discrimen interjacet, quod Consecratio adhaereat parietibus, Benedictio pavimento; hinc dirutis parietibus, perit Consecratio, non autem Benedictio, sed manet, modò Ecclesie ædificium destructum non sit autoritate Superioris, & sine spe reedificationis, ut rectè advertunt Sylv. *v. Consecratio 2. q. 4.* Suar. *D. 81. sect. 4. cas. 6.* Sanch. *l. 9. de matr. D. 15. n. 37.* Laym. *l. 5. tr. 5. c. 5. n. 15. v. porro.* Pal. *tr. 22. D. un. p. 8. n. 15.* Wiest. *hic n. 12.*

Queritur 5. quid observare Episcopus debeat in consecranda Ecclesia? *u.* 1. providere debet, ut consecranda Ecclesie facta sit dotis competentis assignatio *can. pie mentis 26. caus. 16. q. 7.* Gloss. *ibid. v. collata*, Piasec. *prax. Episc. p. 1. c. 5. n. 2.* Ugolin. *de Offic. Episc. c. 28. n. 3.* Barbof. *l. 2. Jur. Eccl. c. 2. n. 34.* Excipiuntur Ecclesie Ordinum Mendicantium, & aliorum Religiosorum junctæ eorum Monasterijs; nam illæ ex Eleemosynis, istæ ex redditibus Monasterij sustinendæ sunt.

2. Consecrari non debet Ecclesia, quam quis non pro devotione fidei sed pro quasi cupiditatis, h. e. eo sine ædificat, ut quidquid ibidem de oblatione populi colligitur, mediam cum Clericis dividat, eo quod Basilicam in terra sua quæstus causâ condiderit, prout dicitur *can. si quis Basilicam 10. de consecr. dist. 1.* ubi dicitur *Potum hoc abominabile, & prohibetur Episcopis, ne talem Ecclesiam audeant consecrare.*

18 3. Tam ipse Episcopus consecrans, quam Patroni Ecclesie consecrande sint jejuni tempore Consecrationis, & pridie quoque ejus diei jejunent, ut statuit Leo Pontif. in *Epist. ad Diodor.*

4. Facienda est Consecratio Ecclesie per signationem, & unctionem parietum cum oleo Sacro, & alias ceremonias prescriptas in Pontificali Romano; specialiter autem prescribitur, ut fiat inter Missarum solennia, prout videre est *can. omnes Basilica 3. de consecr. dist. 1.* quod tamen requiritur solum de decencia, non vero de necessitate: hinc fraliter fiat, licet non careat culpa, factum tamen tenet. *Mirand. Man. Pralat. tom. 2. q. 39. art. 1. concl. 3. fin. Azor. p. 2. l. p. c. 4. q. 2. Barbof. l. 2. Jur. Eccl. c. 2. n. 87.*

19 5. In Ecclesie consecratione poni in illa debent Reliquie; nam eas requirit Pontificale Romanum, & idem videtur probari ex *cau. placuit 26. & can. de fabrica 24. de consecr. dist. 1.* adeo ut non pauci cum *Azor p. 1. l. 10. c. 27. q. 8. Leo Thesaur. for. Eccl. p. 1. c. 5. n. 11. Piafec. prax. Episc. p. 1. c. 2. art. 4. n. 9. v. & quidem* purent id esse de substantia Consecrationis: quod tamen alij cum *Anton. Ricciul. Lucubr. Eccl. l. 1. c. 4.* negant, licet concedant, Episcopum, si absque Reliquijs, quas tamen habere possit, consecrationem Ecclesie, vel Altaris faciat, peccare mortaliter, quod faciat contra communem Ecclesie morem, & consuetudinem in Pontificali deductam.

6. Quamvis consecrans sponte oblatum ab his, qui indigentes non sunt, & Procuraciones Canonice licite possit accipere, exigere tamen pro consecratione Ecclesie nihil potest; alioquin labem Simonie non effugiet *can. statimus 106. caus. 1. q. 1. & c. cum sit Romana 10. de Simon.*

20 7. Decet, ut consecratio Ecclesie fiat die Dominico, aut Festo, & ita etiam solet: de Jure tamen fieri potest omni tempore, & qualibet die. *Azor p. 2. l. 9. c. 4. q. 5. Piafec. prax. Episc. p. 1. c. 2. art. 4. n. 4. Ugolin. de Offic. Episc. c. 28. n. 2. Barbof. l. 2. Jur. Eccl. c. 2. n. 39. & in c. tua 2. b. tit. n. 1. & 4. Gonzal. ibid. n. 2. Vallens. hic n. 1. Zoesl. ibid. n. 1. Pirh. n. 2. Schambog. n. 2. Wiest. n. 13. & patet ex c. tua cit. ibi, Tam diebus Dominicis, quam privatis, i. e. non festivis. Neque obstat, quod Consecrationes Episcoporum, Clericorum, & Virginum non nisi certis diebus fieri possint. Nam disparitas est; quia consecratio personarum est dignior, & firmiter, quam rei inanimatae, qualis Ecclesia est: ideo in his consecrandis non est opus tanta solemnitate, quanta in illis. *Abb. in c. tua cit. n. 2. Pirh. hic n. 2.**

21 Quæritur 6. utrum Consecratio Ecclesie iterari possit? R. regulariter non posse *can. Ecclesijs 20. de consecr. dist. 1. can. de fabrica 26. ibid. c. ligneis 6. b. tit. Gloss. ibid.*

V. parietibus, Sylv. V. consecratio 2. q. 4. Suar. tom. 3. q. 83. & tom. 5. D. 81. sect. 5. Barbof. l. 2. Jur. Eccl. c. 2. n. 41. Pirh. hic n. 3. König num. 7. Wiestner n. 16.

Excipitur 1. si in Consecratione non est adhibita debita forma, ab Ecclesiasticis Ordinationibus prescripta; quia aliquid non fieri, & non rite fieri paria sunt arg. l. nam cum 2. ff. ne quis eum, qui in jus &c. 22.

*Excipitur 2. si ignoretur, vel dubitetur, an Ecclesia jam semel consecrata fuerit; quia Consecratio est quid facti; conf. non presumitur, sed probari debet. Censetur autem, & presumitur consecrata, si id constiterit ex instrumento dotationis confecto, vel ex scriptura in columna, aut tabula aliqua marmorea inserta; si Cruces in parietibus ejusdem depictæ sint, quales fieri solent, dum consecratur Ecclesia; si testis etiam unicus adsit, qui testetur se vidisse, imò etiam secundum quosdam, se audivisse Ecclesiam esse consecratam; quia aliàs Regulare est dogma, quòd quando de nullius præjudicio agitur, imperfectæ probationes sufficient. *Abb. in c. propofuisti 4. n. 6. b. tit. Mascard. de probat. concl. 415. n. 4. Azor p. 1. l. 10. c. 26. q. 11. & p. 2. l. 9. c. 4. q. 4. Ugolin. de Offic. Episc. c. 28. n. 3. Barbof. l. 2. Jur. Eccl. c. 2. n. 43. & duobus seqq. Vallens. hic n. 3. Honor. ibid. n. 4. Engl. n. 1. v. quamvis, Pirh. n. 3. & 7. Schambog. n. 3. König n. 7. fin.**

Deficientibus hujusmodi probationibus, & conjecturis, Ecclesia de novo consecrari debet *can. solemnitates 16. junct. Gloss. V. nec certi testes, & can. Ecclesie 18. de consecr. dist. 1. quoniam non monstratur esse iteratum, quod nescitur factum, ut dicitur can. solemnitates cit. Excipiuntur Cathedralis antiquæ; quia hæc statim, ac perfecta earum est fabrica, dedicari solent, ut adeo in dubio merito presumantur consecratae: & dicenti contrarium incumbit onus probandi ex textu *can. omnes Basilica 3. de consecr. dist. 1. Rota coram Manzan. decis. 801. num. 11. Riccius prax. resol. 479. p. 1. Monacell. p. 1. form. 10. tit. 6. n. 25. Magnif. P. Schmier p. 2. de reb. Eccl. c. 2. n. 78.**

Excipitur 3. si Ecclesia exsecratur: 23 quod duobus modis potest contingere. 1. Quando Ecclesia incendio ita exurit, ut parietum etiam non corruentium crusta interior majori ex parte tollatur, & abradatur *can. Ecclesijs cit. Gloss. ibid. V. exuste, Piafec. prax. Episc. p. 1. c. 2. art. 4. n. 6. v. secundo. Mirand. tom. 2. Man. Pralat. q. 39. art. 4. concl. 1. Ugolin. de Offic. Episc. c. 28. n. 4. v. postremo, Barbof. l. 2. Jur. Eccl. c. 2. n. 46. & in c. 6. b. tit. n. 2. Matthæucc. Offic. Eccl. c. 7. n. 7. Vallens. hic n. 4. Honor. ibid. n. 4. Pirh. n. 8. Schambog. n. 3. quia Consecratio consistit in exteriori parte, seu superficie parietum, qui Chrismate liniuntur, & in quibus Crucis signum apponitur: ideoque ex horum combustionem, vel notabili abrasione vio-*

latur consecratio, etiam si parietes non corruerint. Abb. in c. *propofuisti* 4. n. 7. b. tit. 2. Et multo magis execratur Ecclesia, quando corruunt ipsi parietes vel ex toto, vel saltem ex maiore sui parte. Pirh. n. 9. cum reliquis *supra*. Aliud est, si tectum solummodo corruat, integris, & illæsis remanentibus parietibus, vel si de his etiam quid modicum dirutum sit, majori illorum parte illæsa c. *lignis* 6. b. tit. Gambarupt. *de casib. reservat. cas.* 6. n. 16. fol. 204. Azor p. 1. l. 10. c. 26. q. 12. Piafec. p. 1. *prax. Episc. c. 2. art. 4. n. 6. §. secundo*, Barbof. l. 2. *Jur. Eccl. c. 2. n. 48.* & in c. 6. b. tit. n. 1. Mathæucc. *Offic. Eccl. c. 7. n. 7. Vall. hic n. 4. Zæf. ibid. n. 1. §. 16.*

24 Quæritur 7. an nova Consecratione sit opus, quando Ecclesia prius diruta ex eadem prorsus materia de novo extruitur? Ratio dubitandi est; quia Ecclesia comparatur navi *can. ante omnia* 7. *disf. 40. & can. non turbatur* 7. *caus. 24. q. 1.* atqui navis animo reficiendi disiecta, si ex iisdem tabulis compingatur, eadem censetur, in eaque Ususfructus, & alia obligationes perseverant l. *inter stipulantem* 83. §. *sacram* 5. ff. *de V. O. & l. qui res.* 98. §. *arcam* 8. ff. *de Solution.* ergo & Ecclesia erit eadem in dato casu, confl. nova consecratione non indiget.

25 Sed remindenda est affirmativa sententia, quam etiam defendit Gloss. in *can. de fabrica* 24. *de consecr. disf. 1.* Abb. in c. 4. b. tit. n. 8. Ugolin. *de Offic. Episc. c. 28. n. 4. §. 2.* Pax Jordan. *Vol. 1. l. 5. tit. 9. n. 70.* Barbof. l. 2. *Jur. Eccl. c. 2. n. 49.* Pasqualig. *de Sacrif. tom. 1. q. 533. n. 7.* Engl. *hic n. 2.* Pirhing. *ibid. n. 9.* König n. 7. Wiest. n. 22. Magnif. P. Schmier p. 2. *de reb. Eccl. c. 2. n. 79.* & colligitur ex *can. de fabrica cit.* Nec distinguendum est, an casu corruerit Ecclesia, an ea mente tigna pro majori parte deposita fuerint, ut reponerentur. Barbof. *de Offic. Episc. alleg. 27. n. 15.* Ratio est; quia Ecclesia semel diruta, sive ex eadem, sive ex diversa materia de novo construatur, censetur formam priorem, cui moraliter Consecratio inhærebat, amisisse, nec amplius esse eadem, sed nova, ut nova censetur domus, si postquam diruta est, surgat denuò ex eadem licet materia l. *quid tamen* 10. §. *in navis* 7. §. *nam* & si ff. *quib. mod. Usufr. amitt.*

26 Ad Rationem dubitandi, in casu dictarum Legum eadem navis manet quantum ad retentionem dominij, & possessionis civilis, quorum utrumque retinet is, cujus voluntate navis dissolvitur cum intentione, ut ex iisdem tabulis denuò construatur; de reliquo autem certum est, quod per refectionem ex eadem materia eadem numero forma non conservetur: hinc quia in consecratione Ecclesie consideratur forma, textus *citt. responsioni datæ non obsunt.* Deinde quidquid sit de navi, major certe in edificio mutatio contingit, cum illud ex materia antiqua construitur, quam contingat in navi,

quando ista ex tabulis antiquis consarcinata; neque enim ut eadem tabula refectione navis, ita idem camentum, iisdem lapides, & lateres eo, quo prius fuerunt, modo accommodantur. Hinc dicendum, Ecclesiam quidem comparari navi quoad gubernationem, quoad consecrationem autem magis assimilari domui, quæ juxta §. *sacram cit.* etsi cum intentione reficiendi dissoluta, & reedificata alia sit, nova esse censetur.

Quæritur 8. an de novo consecranda sit Ecclesia, quando ejus parietes successivè reparantur, ita ut nunquam major pars destruat? Affirmant Innoc. in *Rubr. h. tit. n. 1.* Abb. in c. 4. b. tit. n. 8. Honor. *hic n. 5.* eoque secuti nonnulli alij: & suadetur duplici ratione. 1. Quia in Spiritualibus rei veritas potius, quam Juris fictio attendi debet. atqui hoc casu Ecclesia talis revera non est eadem, quæ antea fuit, sed nova. ergo &c. 2. Consecratio, ut *supra* n. 16. dictum est, adhæret parietibus, illi autem ponuntur successivè omnes sublati, igitur etiam Consecratio sublata censetur.

Sed melius negativam defendunt 28 Gloss. in c. 4. *cit. V. reconciliari*, Host. *ibid. colum. 2.* Sylv. *V. Consecratio* 2. q. 5. Azor p. 2. l. 10. c. 26. q. 12. §. *at in dubium*, & p. 2. l. 9. c. 4. q. 6. Alter. *de Censur. tom. 2. D. 3. c. 1. §. quando autem.* Fagund. *præc. Eccl. 1. l. 3. c. 15. n. 59.* Suar. p. 3. D. 81. *sect. 4. c. 6.* Laym. l. 5. *tr. 5. c. 5. n. 16.* Barbof. in c. 6. b. tit. n. 3. Pasqualig. q. 535. *art. 3. §. seqq.* Valens. *hic n. 4. §. sed neque.* Engl. *ibid. n. 2. §. non tamen.* Zæf. n. 16. Wiest. n. 24. Mathæucc. *Offic. Eccl. c. 7. n. 7. §. quatenus*, Magnif. P. Schmier p. 2. *de reb. Eccl. c. 2. n. 81. §. 22.* Ratio est, quia cum ponatur successivè reparata Ecclesia, semper, una parte destructa, remansit pars major Ecclesie, quæ cum consecrationem suam retinuerit, etiam ad se traxit partem novam, ita ut etiam ipsa consecraretur *arg. c. quod in dubijs* 3. in *fin. h. tit.* Conf. per exempla à Jcto proposita l. *proponeretur* 76. ff. *de Judic.* sic enim eadem manet Legio militum, & idem populus licet prioribus hominibus emortuis, substituantur novi; similiter idem censetur corpus hominis, licet illud ex novis accedentibus alimentis in dies reficiatur: quorum omnium ratio una est, quia in hujusmodi rebus, specie extrinseca non mutata, res eadem existimatur.

Idem dicendum, quando Ecclesia 29 ampliatur, & minor pars de novo accedit majori veteri; nam etiam tunc nova consecratione opus non est; quia major pars trahit ad se minorem *c. quod in dubijs cit.* quod verum saltem est tunc, quando per hujusmodi accessionem forma Ecclesie notabilem mutationem non patitur, ut notat Pasqualig. *de Sacrif. tom. 1. q. 534. n. 2.* Sufficiet ergo in hoc, & n. *præc.* casu adhiberi

beri benedictionem novam partis accedentis, vel Ecclesie sic immutatae per asperionem aquae benedictae. Gloss. marg. in can. de fabrica 24. v. immovata de consecr. dist. 1. Antonell. de Regim. Eccl. l. 1. c. 17. n. 3. Engl. hic n. 2. v. non tamen, König n. 7. Matthæucc. v. quatenus cit. quod tamen ipsum, etsi laudabiliter, pieque fiat, Jure ta-

men non est expressum, ut bene notat P. Wiestner hic n. 24.

Neque obstant Argumenta contra 30
ria. Ad 1. hoc casu Ecclesia censetur manere eadem moraliter, sicut moraliter eadem manet Legio, populus, grex &c. licet successive primis decedentibus, succedant alij homines, & animalia. Ad 2. negatur perire Consecratio; quia semper à partibus remanentibus diffunditur in novam.

S. II.

De Consecratione Altaris, & aliorum, quae in Sacrificio Missae adhibentur.

S U M M A R I U M.

31. Quotuplicis generis sint Altaria?
32. 33. 34. Cujus debeant esse formae?
35. An omnia Altaria debeant esse consecrata?
36. Quale peccatum committat, qui Missam celebrat sine Altari consecrato?
37. A quo consecranda Altaria sint de Jure?
38. De Privilegio Apostolico quinam id possint?
39. An Abbas facultate consecranda Altaria, per privilegium Apostolicum sibi concessa, uti possit etiam in alijs Ecclesijs ex commissione Episcopi?
40. Tenetur sententia affirmans.
41. Ratio dubitandi solvitur.
42. Quibus casibus repeti Consecratio Altaris possit?
43. Quando exsecratur Altare? Una causa est lapsio ejusdem enormis.
44. Altera violatio Sepulchri.
45. Tertia remotio lapidis superioris à basi in Altari fixo.
46. An Ecclesia iteratò sit consecranda, quando Altare fuit exsecratum; & vicissim, an Altare sit de novo consecrandum, quando Ecclesia fuit exsecrata?
47. Quid dicendum, quando Ecclesia, vel Altare fuit pollutum?
48. Ex qua materia Calices, & Patenae constare debeant?
49. An possint fieri etiam ex stanno, vel plumbo?
50. A quo consecrari debeant?
51. An Praelati inferiores Episcopo potestatem eos consecrandi exercere possint etiam pro alijs, quam suis Ecclesijs?
52. Quomodo amittatur Consecratio Calicis, & Patenae?
53. An amittatur, quando deauratio interior temporis diuturnitate absumpta est? Fundamenta sententiae affirmativae?
54. Fundamenta sententiae negantis.
55. An bene Consecratio adhibeatur Campanis?
56. An ista suspendi possint etiam in Oratorijs privatis?
57. An sonitu earum populus convocari ad arma?
58. Quis benedicere Vestes, & Paramenta pro Sacrificio Missae possit?
59. Ad quem recurrendum pro benedictione eorum, quae requirunt Chrismatis unctionem?
60. Quando Vestes, & Paramenta Sacra Benedictionem amittant?
61. An eam amittant etiam, quando resciantur?
62. Quid tenendum de consecratione, & benedictione Coemeterij?

31 **I**nter ea, quae in Sacrificio Missae adhibentur, & consecrari solent, sunt 1. *Altaria*. Haec duplicis solent esse generis, videlicet *Fixa*, & *Portatilia*. *Fixa* dicuntur, quòd stabilia sint, & ut in Ecclesia firmiter perseverent, consecrantur. *Portatilia* autem, quia consecrantur, ut ex uno loco in alium portari possint. Ad Sacrificium celebrandum quodcumque sufficit; quia tam *Portatile*, quam *Fixum* verum Altare est; nam ut rectè Vasq. D. 233. c. 2. n. 10. & ex eo Pal. tr. 22. D. un. p. 9. n. 1. advertunt, c. fin. de Privil. in 6. Episcopis per hoc non est concessum Privilegium speciale, quòd in Altari portatili in Ecclesia celebrare possint (nam hoc de Jure communi concessum est omnibus) sed quòd

extra Ecclesiam in quovis decenti loco super Altari portatili Sacrificium possint peragere, quod de Jure communi, ut n. 7. dictum est, negatur cæteris.

Dub. 1. cuius formae debeant esse Altaria? 1. debent esse lapidea, saltem quoad partem superiorem, super quam reponitur Sanctissimum Corpus, & Sanguis Christi; licet enim ante tempora S. Sylvestri Pontificis ob tyrannorum persecutionem in Altaribus ligneis Sacerdotibus permittum sit celebrare, & ipse S. Petrus in tali Altari celebraverit, postea tamen praedictus S. Pontifex statuit, ut Sacrificium Missae perageretur non nisi in lapideo, prout constat ex can. Altaria 31. de consecr. dist. 1. ad designandum, quòd Sacerdotes Sacrifi-

entes annuntient mortem Domini 1. Cor. 11. qui in sepulchro lapideo tumulatus est.

33 2. Ex consuetudine recepta prædicum Altare lapideum non ex duplici lapide colligato, sed ex uno integro constare debet, ut sic aptius unitas personæ, quæ in Christo est, representetur, Vasq. D. 233. cit. c. 2. n. 16. Bonacin. q. ult. p. 9. n. 13. Pal. tr. 22. D. un. p. 9. n. 2.

3. Figura ejusdem debet esse quadrangularis, tanquam accommodatior ad Sacrificium peragendum, & juxta antiquissimum Ecclesie usum. Vincent. Petra tom. 4. comment. fol. 276. n. 33.

34 4. Debet esse tantæ magnitudinis, ut super eo commodè collocari possit calix cum patena, vel saltem eorum major pars absque periculo dilabendi. Azor p. 1. l. 10. c. 27. q. 7. Barbof. de Offic. Episc. alleg. 27. n. 21. Matthæucc. Offic. Eccl. c. 7. n. 21. Petra l. cit. n. 33. Sacra tamen Congregatio Episcoporum censuit, ejus latitudinem non debere esse minorem uno palmo, ut idem Petra l. cit. testatur ex Nicol. in flos. n. 5. §. dummodo.

5. Sepulchrum quoque, & Sigillum omnia Altaria habere debent, i. e. cavitatem aliquam, in qua Reliquiæ Sanctorum recludantur: de quo quid sentiendum, dictum est supra n. 19. & latè disputat Pal. l. cit. n. 4.

35 Dub. 2. an omnia Altaria debeant esse consecrata, ut Sacrificium Missæ fieri super ipsidem possit? R. affirmativè, idque verum est, siue fixa illa sint, quorum mentio fit can. si motum 19. de consecr. dist. 1. & c. ad hæc 1. h. tit. siue portatilia, de quibus can. concedimus 30. dist. cit. Estque mos iste consecrandi Altaria antiquissimus, & concorditer receptus tam in Lege naturæ, & scripta Mosaica, quam in Lege gratiæ. In Lege naturæ quidem; nam ut habetur Gen. 28. Jacob erexit lapidem, ut ibi sacrificaret, eumque consecravit fundens oleum desuper, & appellavit Domum Dei. In Lege scripta Moyses consecravit oleo, & alijs ceremonijs Tabernaculum, Altare, & omnia vasa Sacra. Exod. 40. & Num. 7. In Lege gratiæ receptam, & simul præceptam esse consecrationem ut Ecclesiarum, ita & Altarium, constat ex can. Altaria 31. de consecr. dist. 1. & alijs congestis adversus Hæreticos probat Bellarm. tom. 1. contr. l. 1. de Miss. c. 16. Si enim antiquæ Legis Sacrificia, quæ umbra tantum fuerunt Sacrificij novæ Legis, Altare postularunt, certis ritibus consecratum, quanto magis hoc admirabile, & Divinum Sacrificium exoptulare id debet?

36 Ex quo inferunt DD. quòd consecrans absque Altari gravissimum peccatum committat, utpote committens contra præceptum in re gravi, scilicet concernente Divinum Cultum, & reverentiam Sanctissimo huic Sacrificio debitam. Pal. tr. 22. D. un. p. 9. n. 1. Clericat. de Sacrif. Miss. decis. 13. n. 34. qui in num. seqq. tria antiquitatis exempla

refert, S. Luciani Martyris, S. Theodoretii Episcopi, & S. Apollinaris Episcopi, qui ex speciali Spiritus Sancti impulsu sine Altari Sacrosanctum hoc Sacrificium immolarunt.

Dub. 3. à quo consecranda Altaria sint? R. de Jure communi consecranda sunt ab Episcopo, non à simplici Sacerdote can. quamvis 4. dist. 68. can. nullus 25. de consecr. dist. 1. c. cum sit 5. h. tit. & Pontific. Roman. p. 2. tit. de Altar. consecr. Neque contrarium probatur ex can. Altaria 32. de consecr. dist. cit. dum ibi dicitur, Altaria Christianis unctio, & Sacerdotali benedictione consecrari; nam ut jam supra n. 15. respondi, nomine Sacerdotalis Benedictionis intelligenda est Episcopalis. Estque hoc ita verum, ut Consecratio Altaris simplici Sacerdote ab alio, quam Summo Pontifice committi nequeat; quia est actus Ordinis Episcopalis, ut bene cum alijs Barbof. de Offic. Episc. alleg. 27. n. 23. Tambur. de Jur. Abb. tom. 1. D. 23. q. 4. n. 2. Pirh. hic n. 12. König n. 5.

Dixi, ab alio, quam Summo Pontifice; nam Privilegio Apostolico potestas consecrandi Altaria simplici Sacerdote committi potest, ut cum citat, notat Pal. tr. 22. D. un. p. 9. n. 3. quia licet sit actus Ordinis Episcopalis, talis tamen solummodo est Jure Ecclesiastico, in quo dispensare Summus Pontifex potest. Et tale privilegium concessum est Abbatibus Cassinensibus, ut Altaria fixa pro suis tantum Ecclesijs, portatilia verò non tantum ad usum suorum Monachorum, Ecclesiarum, & locorum sibi subjectorum, sed etiam aliorum dictæ Congr. à quibus ad eos ad hunc effectum deferri illa contigerit, consecrare possint, Ordinariorum licentiâ minimè requisitâ, per Constit. Pij IV. in Bullar. nov. tom. 2. 2. Abbatibus omnibus Ordinis Cisterciensis, à Gregor. XIV. teste Rodriq. tom. 1. qq. Regul. q. 28. art. 2. 3. Provincialibus Ordinis Minorum, & Fratribus, quibus ipsi id commiserint, pro Indijs in casu necessitatis, Episcopis in Provincia non existentibus ab Honorio III. & Adriano VI. teste eod. Rodriq. 4. Religiosis Societatis Jesu, in remotissimis partibus degentibus, ubi Catholicus Episcopus inveniri facile non potest, à Paulo III. anno 1549. & refertur in compend. priv. societ. V. Ecclesia §. 1.

Dub. 4. an Abbas facultate Altaria consecrandi, per Privilegium Pontificum sibi concessa, & ad certas Ecclesias restricta, ex licentiâ, & commissione Ordinarij, uti possit in alijs quoque Ecclesijs? Ratio dubitandi est; quia hoc ipso, quòd potestas consecrandi Altaria, Abbati concessa, restricta sit ad certas Ecclesias, in alias nulla est, cum potestas limitata non contineat ea, quæ sunt extra limitationem, & per consequens Abbas sic se habet respectu talium Ecclesiarum, ac si potest

potestatem non haberet, atqui si hoc verum est, neque ex commissione Ordinarij obtinere, aut exercere eandem potest, cum noti Juris sit, quod potestas Ordinis, qualis est potestas consecrandi Altaria, ab Episcopo committi nequeat alicui, qui aliàs de Jure, vel privilegio eam potestatem non habet.

40 Sed his non obstantibus, P. König *hic num. 6.* affirmativam defendit: quod videtur probari à pari; nam etiam potestas conferendi primam Tonsuram, & Ordines Minores Abbatibus restricta est ad proprium Monasterium, & subditos Regulares, & tamen Abbates rectè, & licitè cum licentia, & ex speciali commissione Ordinarij eos conferunt in alijs locis, & non subditis, etiam Sæcularibus, ut pluries resolutum est à S. Congr. Concil. teste Fagnan. *in d. aqua h. tit. à n. 8.* quodsi hoc in materia Sacramenti, multo magis fieri poterit in materia Sacramentalium, quod Altarium, & aliæ consecrationes pertinent.

41 Ad Rationem dubitandi retorquetur Argumentum in potestate conferendi primam Tonsuram, & minores Ordines, quæ utur limitata sit quoad personas, ex commissione tamen Episcopi ad alias personas, limitatione illa non comprehensas, extendi potest. Quare ad Argumentum dico id, quod dicitur, Episcopum non posse committere alteri non Episcopo potestatem consecrandi Altaria, intelligendum esse de eo tantum, qui nullam omnino quoad hoc potestatem habet.

42 Dub. 5. an, & quando iterari Consecratio Altaris possit? *Res.* hujus, ut Ecclesie, consecratio regulariter iterari nequit, Casus, quibus repeti potest, & debet, sunt ferè iidem, quos *suprà n. 21. & duob. seqq.* de Ecclesijs retuli. 1. Quando in ejus consecratione non est adhibita forma ab Ecclesia præscripta *arg. can. Ecclesijs 20. de consecr. dist. 1.* 2. Quando ignoratur, vel dubitatur, an aliquando consecratum sit *can. Ecclesie 18. dist. cit.* 3. Quando Altare exsecratur.

Porro Altare exsecratur 1. quando enormiter læsum, aut fractum est *c. ad hæc 1. c. quod in dubijs 3. c. ligneis 6. h. tit.* Censeatur autem Altare enormiter fractum, si ita fractum sit, ut in residua, & integra ejus parte pes Calicis cum Sacra Hostia, & patena commodè stare nequeat, sicut contingit, quando fractura per medium Altaris transit, ubi Calix ponitur. Laym. *l. 5. tr. 5. c. 6. num. 4.* neque possunt eo casu fragmenta conjungi iterum. Petra *tom. 4. fol. 276. n. 34.*

Quod si tantum cornua Altaris, in quibus unctio est facta, frangantur, melius dicitur Consecrationem non amitti, ed, quod consecratio intelligatur inesse toti Altari, & in majori ejus parte, capiendò calici idonea, conservari. Laym. *l. cit. n. 5. §. id verò, Schamb. hic n. 21. Pirh. n. 23.*

Magnif. P. Schmier *p. 2. de reb. Eccl. c. 1. n. 93.* In dubio, an diminutio, seu fractura impediât legitimam calicis, & patenæ continentiam, Episcopus judicare debet, neque alteri arbitrium committitur. Pal. *tr. 22. D. un. p. 9. n. 7.*

2. Quando Altaris sepulchrum, sive locus Reliquiarum, & ut vocatur, Lapidis Sigillum tollitur, aperitur, frangitur, diminuitur. Honor. *hic n. 22. Engl. n. 5. Pirh. n. 26. König n. 8. Petra n. 34. cit.* & pro hoc adducunt *c. ad hæc 1. h. tit.* Verùm, ut bene Conink *q. 83. art. 3. dub. 2. n. 240.* Laym. *c. 6. cit. n. 8. §. porro, Pal. n. 6. §. verim,* advertunt, ex hoc textu nihil probatur; quia ibi non dicitur Altaris consecrationem amitti, si sigillum frangatur, sed si lapis, sive mensa consecrata frangatur, in qua sigillum, seu Reliquiarum receptaculum continetur. Hinc dicendum, modum hunc, quo Altaria Sigilli violatione exsecrantur, Jure scripto quidem probari non posse; firmatum tamen esse per consuetudinem, juxta quam Altaria per fractionem sigilli censentur exsecrata, & solent denuo consecrari. Laym. *Pal. l. cit.*

3. Quando Altaris fixi Mensa, seu lapis superior removetur à basi, seu structura, cui ea est affixa, vel columnis, quibus lapis ille, seu mensa conjuncta, aut firmiter innixa est *can. si motum 19. de consecr. dist. 1. c. quod in dubijs 3. & c. ligneis 6. h. tit.* Pax Jord. *Vol. 1. l. 5. tit. 10. à n. 45.* Vivian. *in c. 1. h. tit. pr. Barbof. ibid. n. 3. & alleg. 27. à n. 25. Pal. l. cit. n. 9. Honor. n. 22. hic Engl. n. 3. fin. Pirh. n. 24. Schamba. n. 21. König n. 8. Matthæucc. Offic. Eccl. c. 7. n. 21. §. Altare, & §. seq.* quia, ut dicit Gloss. *in c. ad hæc cit.* Altare fixum, ut fixum, & stabile perseveret, consecratur. Quodsi Altare fixum permanere firmiter possit, alijs quibus lapidibus, qui basin ejus constituunt, dimotis, Consecrationem non perdit; quia absolutè eandem formam retinet, sub qua fuit consecratum, ut bene alijs relatis advertit Valq. *D. 233. c. 2. n. 13. Laym. l. 5. tr. 5. c. 6. n. 3. Suar. D. 21. sect. 5. in med. Pal. n. 9. cit. Pirh. hic n. 24.* Imò si tota mensa superior lapidea simul cum lapidibus principalibus, seu columnis, quibus innititur, moveatur de loco in locum, non obinde exsecratur; quia prædicti textus non de motione, & separatione locali, sed de motione, & separatione à structura loquuntur, ut cum *citt.* notat Barbof. *in c. 1. h. tit. n. 2.* Similiter Altare portatile non perdit consecrationem, etsi separetur à ligno, cui est inclusum; lignum enim non apponitur lapidi, nisi ad ornamentum, vel ad custodiam lapidis, neque est capax consecrationis, cum non sit lapis. Abb. *in c. 1. cit. n. 3. Laym. n. 3. Pirh. n. 24.* Excipitur, nisi in Igno Sigillum, sive locus Reliquiarum sit inclusus; tunc enim per separationem ligni à lapi-

lapide videtur execrari Altare portatile, ut plures putant.

46 Dub. 6. an Ecclesia iteratò sit consecranda, quando Altare fuit execratum; & vicissim an Altare sit de novo consecrandum, quando Ecclesia fuit execrata? R. negativè. Ita Sylv. V. Altare q. 11. Mirand. tom. 2. Man. Prælat. q. 39. art. 7. Suar. D. 81. sect. 5. v. in tertia parte, Barbof. de Offic. Epif. alleg. 27. n. 26. Laym. l. 5. tr. 5. c. 5. in fin. Pal. tr. 21. D. un. p. 9. n. 9. Gonzal. in c. 6. h. tit. n. 14. Magnif. P. Schmier p. 2. de reb. Eccl. c. 1. n. 97. Sufficiet ergo, si quod execratum est, sive Ecclesia, sive Altare illud sit, reconsecratur. Ratio est; quia & Ecclesie, & Altaris consecratio stat per se principaliter, nec una alterius est accessoria, ergo tamen si una propter defectum subjecti, vel formæ moraliter intereat, potest tamen persistere altera. Textus, qui oppositum videntur innuere, in specie can. de fabrica 24. de consecr. dist. 1. & c. si motum 19. h. tit. per c. ad hæc 1. h. tit. vel declarati, vel correcti sunt.

47 Aliter verò dicendum de pollutione: nam Altari polluto per sanguinis, vel feminis effusionem, Ecclesia polluta censetur: & è contrario Ecclesia polluta, omnia altaria fixa ibidem existentia polluta censentur. Laym. l. 5. tr. 5. c. 5. in fin. Pal. n. 9. cit. in fin. Barbof. in c. 1. h. tit. n. 4. Matthæucc. Offic. Eccl. c. 7. n. 21. v. semel, Pirb. hic n. 28. Schambog. n. 23. Wieselner n. 49. Ratio disparitatis inter hunc, & n. præc. casum est; quia pollutio afficit totum corpus interius Ecclesie & in ea contenta indivisibiliter, adeoque quocunque in loco contingat, ad totam Ecclesiam, & partes illius quasunque porrigitur; execratio autem solos parietes, aut Altare, ut adeo execrari Ecclesia, non execrari Altare, vel Altare execrari, non execrari Ecclesia possit.

48 II. Præter Ecclesias, & Altaria consecrari debent etiam Calices, & Patenæ. De his

Dubitatur 1. ex qua materia Calices, & Patenæ constare debeant? R. primis Ecclesie sacculis non tam ad materiam Calicis, & Patenæ, quam ad dignitatem personæ sacrificantis respexit Ecclesia, prout constat ex can. vasa 44. de consecr. dist. 1. ubi refertur S. Bonifacius Martyr, & Episcopus ad questionem, si liceret in vasculis ligneis Sacramenta conficere, respondisse; Quondam Sacerdotes aurei ligneis Calicibus utebantur; nunc è contrario Sacerdotes lignei aureis utuntur Calicibus. Posteriori tamen ætate ex rationalibus causis Sancta Mater Ecclesia prohibuit. 1. ne Calix, & Patenæ conficeretur ex ligno can. vasa cit. & can. ut Calix 45. dist. cit. ne Sacer Sanguis per poros imbibatur. 2. ne fiat ex vitro, vel crystallo propter fragilitatem can. ut Calix cit. in fin. 3. ne fiat ex ære, cupro, vel auri-

calcho can. ut Calix cit. èd quòd materia ista propter æruginem vomitum provocet. 4. ne fiant de lapide arg. can. cit. in quo cum nulla fiat mentio de lapide, hic videtur exclusivè propter materie ineptitudinem, quidquid contrà opponat Pasqualig. tom. 2. de Sacrif. q. 768. n. 3.

Supereff igitur, ut materia Calicis, & Patenæ apta sit aurum, vel argentum can. ut Calix cit. ut quanto pretiosius est Corpus, & Sanguis Domini, tanto pretiosiora sint Vasa, in quibus id aservatur can. vasa cit. in fin. Stannum ad Calicem, & Patenam conficiendam admittitur; non tamen absolute, ut vult Pasqualig. tom. 2. cit. q. 765. n. 3. sed tantum, ubi ob paupertatem Ecclesia Calicem, & Patenam ex auro, vel argento sibi comparare non possit, ut patet ex can. ut Calix cit. & notant Sylv. V. calix n. 1. Tamburin. de Jur. Abb. tom. 1. D. 23. q. 3. n. 1. & 2. Engl. hic n. 6. Magnif. P. Schmier p. 2. de reb. Eccl. c. 1. n. 106. Eadem in necessitate quidam admittunt etiam plumbum; quia ex opinione Emman. Sa V. Missa n. 8. & Host. relati à Sylv. V. calix cit. pr. pro Stanno reputatur. Sed rectius cum eodem Sylvestro Paludan. in 4. dist. 13. q. 2. art. 5. Valq. D. 233. c. 4. n. 30. Suar. D. 81. sect. 1. Laym. l. 5. tr. 5. c. 6. n. 12. Pal. tr. 22. D. un. p. 10. n. 6. exultant ex plumbo Calicem, & Patenam non posse confici, èd quòd can. ut Calix cit. nulla alia materia, præter aurum, argentum, & stannum apta ad conficiendum Calicem iudicetur; cum igitur plumbum à stanno diversum sit, permitti non debet. Adde, quòd plumbum facile denigretur, & sordes contrahat, atque ideo ad vomitum provocet; quæ sunt præcipuæ rationes, ob quas ex alijs materijs, ab auro, argento, & stanno distinctis, confici Calix non permittatur. Cæterum quæ hæcenus de materia Calicis dicta sunt, intelligi debent de Cuppa Calicis; pes enim ejusdem ex ære, ferro, aut alia materia potest confici teste Valq. D. 233. c. 4. n. 30. Conink q. 83. art. 3. dub. 3. n. 244. Henriq. l. 9. c. 28. n. 2. Laym. c. 6. cit. n. 12. Pal. n. 6.

Dub. 2. à quo consecrati Calices, & Patenæ debeant, ut adhiberi in Missa Sacrificio possint? R. debent esse consecrata ab Episcopo, & chrismate uncta. Potest tamen consecratio hæc ex privilegio, & communicatione privilegiorum etiam inferioribus Prælatibus competere: quale habent Sacerdotes Ordinis Minorum, & Societatis JESU apud Indos, & in remotissimis Regionibus, ubi nullus est Episcopus Catholicus; nam ibi consecrare etiam Ecclesias possunt secundum dicta n. 14. Item potestate hac ex consuetudine immemoriali gaudent Abbates, & Prælati habentes usum Myrræ, & Baculi, teste Armill. V. calix. Laym. l. 5. tr. 5. c. 6. n. 42. V. debent autem, Engl. hic n. 9.

51 An Prælati hujusmodi potestatem hanc exercere possint etiam pro alijs, quam suis Ecclesijs, difficultas est ob Declarationes Cardd. quæ in contrarium emanarunt. Sed his non obstantibus affirmativam defendit Engl n. 9. cit. quia putat, eas Declarationes usu receptas non esse, vel si receptæ sint, loqui tantum de Jure competente ex privilegio speciali, non verò ex consuetudine generali: & consentit responsioni huic Pasqualig. ad Lauret. de Franch. Controv. int. Episc. & Reg. p. 2. q. 28. n. 3. Quod procedit saltem si Abbates, & similes Prælati hoc faciant cum licentia, & ex commissione Episcopis, prout de consecratione Altarium supra n. 40. dictum est, & consentit Laym. qq. Canon. de Prælat. Eccl. q. 219.

52 Dub. 3. quomodo amittatur Consecratio Calicis, & Patenæ? *¶* amittitur per amissionem formæ, & usûs, sicut contingit per notabilem fractionem, licet illa fractio de facili possit refici, ut si pes Calicis à cuppa abrumptur. Quod intellige, si calix pedem non amobilem habeat; nam si Calix tornatilis sit, & pes à Cuppa separabilis ex natura sua, iste, etiam post separationem pedis sui, consecrationem retinet; quia in Calice tornatili sola cuppa per se consecratur, Armilla V. calix n. 2. Sylv. V. eod. q. 2. Henric. l. 9. c. 28. n. 2. Suar. D. 81. sect. 7. Conink q. 83. art. 3. dub. 3. n. 250. Barbof. de Offic. Episc. alleg. 27. n. 39. Tamburin. de Jur. Abb. tom. 1. D. 23. q. 3. n. 6. Laym. l. 5. tr. 5. c. 6. n. 6. Pasqualig. de Sacrif. tom. 2. q. 768. n. 3. Engl hic n. 6. Magnif. P. Schmier p. 2. de reb. Eccl. c. 1. n. 107. Unde ad hoc, ut exsecratus dicatur calix, necesse est, ut cuppa calicis à pede separaretur per fractionem. Multo minus Consecrationem amittit Calix per aliquos ictus à fabro inflictos, nisi accedat fractio, Armilla V. calix n. 4. Azor p. 1. l. 10. c. 28. q. 5. Barbof. n. 39. cit. Engl n. 6. *¶* non etiam; quod notandum circa profanationem calicum vendendorum, vel commutandorum.

53 Dub. 4. an Calicis, & Patenæ consecratio amittatur, quando diurnitate temporis interior deauratio ablumpta est? Conveniunt satis DD. non amitti, saltem, si non denuo deauratur; quia non sola inauratio, sed totus calix, & patena consecrata censetur. Laym. l. 5. tr. 5. c. 6. n. 6. *¶* non etiam. Discordant, quando noviter deaurantur. In quo affirmativam cum alijs defendit Sylv. V. Calix n. 2. Azor p. 2. l. 9. c. 7. q. 3. Barbof. de Offic. Episc. alleg. 27. n. 38. Tamburin. de Jure Abbat. tom. 1. D. 23. q. 3. n. 3. Matthæucc. Offic. Eccl. c. 7. n. 22. *¶* Calices, Magnif. P. Schmier p. 2. de reb. Eccl. c. 2. n. 109. & alij communiter, ex ratione, quia consecratio præcipuè intelligitur esse in superficie; conf. si nova superficies addatur, nova consecratione opus esse videtur; & ita etiam te-

ste Laym. l. cit. observatur in praxi, ut si calix, vel patena ea parte, quâ SS. Christi Corpus, vel Sanguinem contingunt, de novo inaurantur, etiam de novo consecrentur.

Contra alij cum Durand. in Ration. 54 l. 1. c. 6. n. 36. Conink q. 83. art. 3. dub. 3. n. 246. quorum sententiam valde probabilem existimat Laym. l. 5. tr. 5. c. 6. n. 7. consecrationem hoc casu amitti negant, ex triplici ratione. 1. quia forma Calicis adhuc permanet. igitur non videtur amitti consecratio, sicut non amittitur consecratio Ecclesiæ, si ejusdem parietes denuo dealbentur. 2. quia deauratio illa comparatione totius cuppæ consecratæ minoris partis proportionem habet, atqui major pars sacra trahit ad se partem minorem non sacram, ut supra dictum est de Ecclesijs n. 28. 3. quia exsecratio Calicis, & similibus odiosa est; igitur in casu dubio sine expresso textu induci non debet. Hinc putant DD. cit. sufficere, si majoris reverentiæ ergo ob contactum manuum profanarum, & materiæ novæ appositionem calix aquâ benedictâ abluatur, antequam adhibeatur in Sacrificio Missæ.

III. Consecrari solent Campanæ, antequam in Campanile transferantur: de quibus

Dub. 1. an bene ab Ecclesia Consecratio eisdem adhibeatur? Multa contra hanc consuetudinem familiari sibi consuetudine effluunt Scommata Heterodoxi, & in specie criminantur, quòd Pontificij campanas baptizent. Sed perperam; neque enim Campanæ baptizari dicuntur, quasi eis conferatur Baptismi Sacramentum, sed ex eo, quòd abluantur, dum benedicuntur, ungantur Sacro Oleo, & iisdem nomen imponatur ad instar eorum, qui Sacramentum Baptismi suscipiunt. Unde his Hæreticorum calumnijs prævalet & prævalet semper mos hic Ecclesiæ antiquissimus, cujus prudentissimus, sacroque finis est; nam propterea Campanis Benedictio impenditur, ut earum sono, quasi sacro, ad Laudes Divinas convocetur populus, malignorum hominum, & Dæmonum insidiæ repellantur, fugentur tempestates noxiæ &c. Clericat. de Sac. Bapt. decis. 24. à n. 7. Engl hic n. 7. Magnif. P. Schmier p. 2. de reb. Eccl. c. 1. n. 114.

Dub. 2. an Campanæ suspendi possint etiam in Oratorijs privatis? *¶* non posse, prout statutum est c. patentibus 10. de privil. & notat ibid. Abb. pr. Barbof. ad cit. c. Clericat. l. cit. decis. 45. n. 59. Magnif. P. Schmier n. 117. Ratio est; quia Campanæ principaliter habentur in eum finem, ut populus ad Sacra, & Divina Mysteria peragenda communiter convocetur: qui finis in Oratorijs privatis hoc ipso, quòd privata sint, & privatum commodum respiciant, cessat. Suspendi ergo campanæ in Ecclesijs, & Oratorijs publicis duntaxat solent, & pos-

& possunt: & quidem in Ecclesijs Regularium Mendicantium de Jure *Extrav. un. de Offic. Custod. int. comm.* tantum unica, cui tamen Constitutioni (ut scribit Clericat, *decif. cit. n. 48.*) per consuetudinem est derogatum, cum passim videamus, quod etiam Mendicantes plures Campanas habeant.

Dub. 3. an Campana sonitu populus convocari ad arma possit? Respondent Nicol. & Garuff. in *flosc. V. Campana n. 2.* negative. Ratio est; quia Campana, cum per consecrationem ad usum Sacros fuerit destinata, non potest ad usum profanos, qualis est convocatio ad arma, detorqueri. Excipiunt DD. *citt. duplicem casum*, quorum unus est necessitatis quando scilicet non habetur aliud signum pro populo ad arma convocando: alter pietatis si populus campana sonitu excitaretur ad preces Deo pro fugandis hostibus fundendas.

IV. Benedici quoque debent Vestes Sacre, & Paramenta, ad Sacrificium Missae deservientia, ut tanto majori cum reverentia Divinum Sacrificium peragatur; neque enim fas est; absque talibus Vestimentis, aut Paramentis consecratis Sacrificium peragere. *can. Ecclesiastica 9. dist. 23. can. Altaris palla 39. can. nemo 40. can. vestimenta 42. de consecr. dist. 1.*

Dub. 1. quis benedicere hae Paramenta possit? R. hujusmodi Paramenta, in quibus Chrisma non intervenit, per generalia privilegia, & Declarationem Cardd. quam adducit Joan. Gallemart, ad *Trid. sess. 23. c. 10. de reform. n. 1.* benedicere possunt etiam Praelan Regulares, quamvis usum Pontificalium non habeant; sed pro usu proprium Ecclesiarum tantum, ita, ut in contrarium non sit allegabilis usus, & consuetudo, utpote quae pugnat cum resolutione Sacrae Congregationis 18. Aug. 1629. apud Gavant. ad *Rubr. Miss. p. 4. tit. 19. de Rubr. Bened. n. 22.* & Nicol. *flosc. V. Abb. n. 3.* ibi, *Abbat, & alij Superiores Regularium non possunt benedicere Paramenta Ecclesiarum sibi non subditarum, abrogata contraria consuetudine.* Mathaeucc. *Offic. Eccl. c. 7. n. 15. § 16.*

Dixi, in quibus Chrisma non intervenit; nam pro benedictione eorum, quae requirunt Chrismatis unctionem, est necessarium speciale privilegium Apostolicum, ut declaratum est per S. Congr. apud Lezan. *Summ. qq. Regul. tom. 3. V. Calix n. 3.* ibi, *Abbas nec etiam in locis sibi pleno Jure subditis, aut de Jure Patronatus, potest consecrare Calices, patenas, & similia, in quibus requiritur Sacra unctio, nisi hoc habeat in specie sibi concessum à Sede Apostolica.* Privilegium hujusmodi consecrandi ea, in quibus Sacra Un-

ctio intervenit, concessum est Abbatibus Ordinis Cisterciensis ab Innoc. VIII. ut ex Piafecio refert Mathaeucc. *c. 7. cit. n. 17.*

Dub. 2. quando Vestimenta, & Paramenta Sacra benedictionem amittant, & novà indigeant? R. quando ita franguntur, ut non sint apta ad usum, ad quem destinabantur, aut quando non amplius figuram priorem retinent. Et hinc 1. benedici iterum Alba debet, si ex ipsa abscindatur manica, licet postea eadem manica ita perfringitur, ut non sit apta ad usum, ad quem prius fuerat destinata, nec amplius retinet priorem figuram. Barbof. de *Offic. Episc. alleg. 27. n. 45.* 2. ob eandem rationem benedici iterum debet Stola, facta ex Planeta; quia ad ipsam data est particularis benedictio, & est mutata forma, quae dabat esse rei. Barb. *l. cit.* 3. idem ob datam rationem dicendum, quando ex Stola fit Manipulus, ex Alba Amiculus. *Engl. hic n. 8.*

Contra hujusmodi Vestes benedictione nova non indigent, si ad eas reficiendas aliqua adjungantur, quamvis illae benedicta non sint, modò istorum additione prior figura remaneat, & de novo additum minoris sit quantitatis; quia accessorium sequitur principale, & pars minor de novo addita benedictionem partis majoris participat. *arg. c. quod in dubijs 3. h. tit.* Quodsi talia Paramenta vetustate ita attrita, vel destructa sint, ut ad usum Sacrum deservire non amplius possint, fragmenta ad usum merè profanum applicari non debent, sed potius comburenda, & cineres in loco separato, ad quem non patet Saecularibus accessus, sunt recondendi. *can. Altaris 39. de consecr. dist. 1. Tamburin. de Jur. Abb. tom. 1. D. 22. q. 4. n. 1. Engl. hic n. 8. Mathaeucc. Offic. Eccl. c. 7. n. 22. §. pariter, Magnif. P. Schmier p. 2. de reb. Eccl. c. 1. n. 129.*

V. Denique consecrari, vel benedici solent, & debent Cemeteria, sic dicta quasi Dormitoria, quod in his corpora Fidelium defunctorum requiescant. Inventa haec primùm fuere à Christianis. Van Elpen p. 2. *Jur. Eccl. tit. 28. n. 18. & seqq.* nam apud Gentiles in eo quisque loco, in quo volebat, sepeliebatur, dummodo proprius esset S. Religiosum 9. *Inst. de rer. divis.* Consecrantur, tum quia nonnunquam Divina Mysteria in illis peracta sunt, ut probat Gonzal. in c. 7. h. tit. n. 2. tum quia animae defunctorum magis à spiritibus immundis immunes hoo modo reputantur, ut habet *Engl. ad tit. de Sepultur. n. 1.*

S. III.

De Ecclesia, & Cæmeterij polluti reconciliatione.

SUMMARIUM.

63. Quando Ecclesia dicatur pollui?
 64. Quis sit Pollutionis effectus præcipuus?
 65. An cessandum à Divinis, quando pollutio supervenit Sacrificio jam inchoato?
 66. 67. 68. Quibus modis polluat Ecclesia?
 69. Quibus Cæmeterium?
 70. Quid si duo sint Cæmeteria conjuncta, & polluat unum?
 71. Quid si pollutio contingat in porta, per quam ab uno aditus datur ad alterum?
 72. An Ecclesia polluat etiam per Sepulturam Catechumeni?
 73. Infantis mortui in utero matris fidelis?
 74. Aut extra uterum, sed ante Baptismum?
 75. 76. An polluat per Sepulturam Excommunicati tolerati?
 77. Vel Interdicti?
 78. Quid requiratur, ut occisione hominis polluat Ecclesia, vel Cæmeterium?
 79. Referuntur casus, quibus pollutio ex causa prædicta censetur inducta.
 80. Quid requiratur, ut Ecclesia polluat per effusionem Sanguinis?
 81. Quid, ut hoc fiat ob seminis effusionem?
 82. An adus inducens pollutionem debeat esse notorius?
 83. An polluat Ecclesia etiam per alia crimina æquè gravia, vel graviora?
 84. Quid faciendum, quando Ecclesia est polluta?
 85. An Ecclesia polluta reconcilietur sola celebratione Missæ?
 86. Cujus expensis fieri reconciliatio debeat?

63 **Q**Uæritur 1. quando Ecclesia dicatur pollui? Viderur pollutio in Ecclesiam nequaquam cadere, cum res sancta sit, quæ à profanis, & turpibus coinquinari non potest arg. c. vestra 7. de cohabit. Cleric. & mul.

Sed hoc intelligendum est, non quòd hujusmodi actibus sanctitatem suam amittat Ecclesia (sancta enim esse seveverat, etiam postquam polluta fuit) sed quia morali hominum æstimatione indecens reputatur, ut Hostia immaculata, & Divinum Officium offeratur in loco sceleribus contaminato, antequam aliqua ejus loci purgatio fiat. Engl. hic §. 2. n. 1. Igitur pollui in genere tunc Ecclesia dicitur, quando manente integra illius forma, & consecratione, si eam habuit, in ea accidit aliquid, quod à loci sanctitate maximè est alienum, & in Fidelium animis horrorem generat, ut in illius detestationem Divina celebrari in tali Ecclesia SS. Canones prohibuerint, donec Sacris ritibus reconciliata fuerit. Suar. p. 3. D. 21. sect. 4. §. tertio, Pax Jordan. libr. 5. tit. 12. n. 2. Wiestner hic n. 31.

64 **Ex quo sequitur** præcipuum Pollutionis effectum esse, quòd in Ecclesia polluta, donec reconcilietur, non possint celebrari Divina. Qui tamen contrarium ageret, temerariè quidem ageret, & mortaliter peccaret, nullam tamen Irregularitatem, vel Censuram incurreret c. is qui 18. de sent. Excomm. in 6. Gonzal. in c. 7. b. tit. n. 9. Passerin. in c. un. eod. in 6. n. 9. Matthæucc. Offic. Eccl. c. 7. n. 8. Schambog. hic n. 16. König ibid. n. 18. quia Irregularitas non incurritur sine textu. textus autem, qui insinuare videntur celebrantem Irregularitatem incurrere, loquuntur de Ecclesia interdicta, non etiam de polluta. Ratio differentia est; quia si quis in Ecclesia interdicta cele-

brat, violat Censuram Interdicti, non item si in polluta tantum; Interdictum enim est Censura, cujus violatio Irregularitatem inducit, non etiam pollutio Ecclesiæ.

Si contingeret, pollutionem per homicidium, aut vulnerationem &c. evenire durante Missa, distinguendum est, an id accidat ante consecrationem, vel post illam; nam priore casu abruptenda Missa esset, non verò posteriore. Ugolin. de Offic. Episc. c. 29. §. 7. n. 3. Fagund. de præc. Eccl. p. 1. l. 3. c. 14. n. 18. Engl. hic §. 2. n. 14. Si reconciliatio Ecclesiæ tam citò fieri commodè nequeat, poterit Episcopus ex multorum sententia interim dispensativè concedere, ut fiant in ea Divina Officia, sicut potest in casu necessitatis ad evitandum damnum Spirituale, vel temporale dispensare in alio Jure positivo. Fagund. l. cit. n. 2. Alij verò existimant, non esse facilè ad istam dispensationem deveniendum, si interea in aliquo Oratorio cum Altari portatili possint Divina fieri: cum sepultura tamen plerumque necessitas exigit dispensationem, cum hæc alio modo facilè evitari nequeat. Engl. §. 2. cit. n. 16.

66 **Quæritur 2.** quibus modis in specie polluat Ecclesia? n. 1. polluitur sepulturâ infidelis, maris, aut foemina, pueri, vel adulti nondum baptizati can. Ecclesiam 27. & can. seq. de consecr. dist. 1. Rationem addit Gloss. ibid. V. celebrare, quòd ab Ecclesijs Infideles repellantur vivi: ac proinde locus sit Regulæ, quòd quibus non communicamus vivis, neque mortuis communicare debeamus. Debètque hoc casu, ut Missas in tali Ecclesia denuo celebrare liceat, corpus defuncti infidelis foras projici can. Ecclesiam cit. & parietes, ac tigna Ecclesiæ radi can. Ecclesiam 28. dist. cit. quòd verum est.

si Ecclesia non sit consecrata; nam si consecrata sit, ad evitandam execrationem sufficit, si illa iterum dealbetur, ut notat Pax Jordan. *de Re sacr. l. 5. tit. 12. n. 124. circa fin. Vincent. Petra tom. 2. Comment. fol. 399. num. 55. Pirh. hic n. 14.*

67 2. Sepulturâ fidelis Excommunicati. Abb. in *c. consuluiſti 7. h. tit. n. 4. Navar. Man. c. 27. n. 258. cas. 3. Azor p. 1. l. 10. c. 26. q. 13. §. tertio. & p. 2. l. 9. c. 5. q. 1. §. quarto. Suar. p. 3. D. 81. sect. 4. §. quarta causa, Reginald. prax. for. pœnit. l. 32. n. 17. Barboſ. de Offic. Episc. alleg. 28. n. 52. Zoel. hic n. 10. Pirhing. n. 13. Schamb. num. 11. Wiest. n. 34. & statuitur *c. consuluiſti cit.* qui textus, etsi meminerit folius Cœmeterij, ad Ecclesiam tamen etiam ab Interpp. refertur, cum Ecclesia non minor irreverentia inferatur tumulatione Excommunicati.*

3. Homicidio voluntario, & injusto, intra ipsam Ecclesiam, perpetrato *can. si motum 19. de consecr. dist. 1. c. proposuisti 4. b. tit. & ibi Interpp. ac DD. Neque refert, tametsi quis non moriatur in Ecclesia; sufficit namque, quod lethale vulnus, ex quo mors sequitur, acceperit intra Ecclesiam. Navar. Man. c. 27. num. 256. §. dixi, aut datur causa Eccl. Barboſ. alleg. cit. n. 23. Matthæucc. Offic. Eccl. c. 7. n. 9.*

68 4. Vulnere in illa cum sanguinis effusione inflicto *can. Ecclesijs 20. de consecr. dist. 1. c. proposuisti 4. & c. fin. h. tit. c. un. eod. in 6.* Ex quo sequitur, non sufficere solum percussione, quamvis gravis illa sit, sed necesse esse, ut sanguis sequatur; quia de sanguinis tantum effusione textus Canonici loquuntur, qui in materia pœnali ultra propriam verborum significationem extendendi non sunt. Engl. hic §. 2. n. 10. Schambog. *ibid. n. 8.*

5. Fornicatione, aliave illicita copula carnali, & quacunque voluntaria five cum, five sine complice humani seminis effusione, intra Ecclesiam facta *can. Ecclesijs 20. cit. c. significasti 5. de adult. c. un. pr. h. tit. in 6.*

69 Queritur 5. quibus modis polluitur Cœmeterium? R. polluitur iisdem modis, quibus Ecclesia. Distinguendum autem est, an Cœmeterium sit contiguum Ecclesie, an verò ab ea remotum, & sejunctum. Si primum, pollutâ Ecclesiâ, etiam ipsum polluitur, non tamen vicissim; quia Cœmeterium est accessorium Ecclesie, & accessorium sequitur principale, non principale accessorium: & hinc si Cœmeterium pollutum sit per violationem Ecclesie, per istius reconciliationem etiam ipsum reconciliatur, ut sumitur ex *c. un. h. tit. in 6. & norant Ugolin. de Offic. Episc. c. 29. §. 8. n. 4. Barboſ. l. 2. Jur. Eccl. c. 9. n. 11. Vivian. in c. un. cit. in Ration. pr. Passerin. *ibid. n. 2. 3. §. 6. Matthæucc. Offic. Eccl. c. 7. n. 12. Vallent. hic n. 6. Honor. n. 25. §. 26. Zoel. n. 15. Engl.**

§. 2. n. 12. §. quodsi. Pirh. n. 32. Schambog. n. 23. Wiest. n. 48.

Si secundum, iisdem ritibus, quibus Ecclesia, etiam ipsum reconciliandum est, & ab Episcopo quidem proprio, vel ex ejus commissione ab alio Episcopo, si indigeat reconciliatione solenni; si verò hac non indigeat, prout fit, quando benedictum solummodo est, à Sacerdote simplici per aspersionem aquæ lustralis *arg. c. fin. cit. Ugolin. Barboſ. Pirhing. Wiest. l. cit.*

Si duo sint Cœmeteria, quæ sibi quidem coherent, sed intermedio pariete se junguntur, tunc violato uno, alterum, licet ab uno ad alterum per portam intermediam aditus pateat, non propterea reputabitur violatum *c. un. §. fin. h. tit. in 6.* quia paries intermedius divisionem inducit: ac proinde duo censentur esse Cœmeteria, sicut si domus habeat parietem intermedium, censentur duæ domus, licet prius fuerit una *l. si quis 6. §. siquis 1. §. planè ff. comman. pred. Sylv. V. Cœmeterium n. 3. q. 2. Azor p. 2. l. 9. c. 6. q. 3. Vivian. in c. un. cit. §. in Barboſ. *ibid. n. 1. Passerin. n. 4. §. 5. Vallent. hic n. 6. Honor. n. 27. Pirh. n. 33. §. contrâ.**

Porro si in porta illa intermedia humanus sanguis, vel semen effundatur, tunc si porta uni ex illis Cœmeterijs est vicinior, illud tantum pollutum censetur. Si verò porta illa sit in medio eorum, tunc illud, cujus gratiâ paries, & porta facta est, pro polluto habebitur quasi accessio illius *arg. l. cum aurum 19. aliàs incipit Etsi non sunt, §. perveniamus 13 ff. de aur. arg. legat. ubi dicitur: Illud spectamus, quod cuiusque rei ornanda causâ adhibetur, ut accessio cedat principali. Sin autem dubitetur, cujus causâ paries sit extructus, & porta facta, videtur principaliter utrumque factum, ut duo Cœmeteria faciant, ac proinde utrumque Cœmeterium pollutum est; quia tunc porta, in pariete facta, utriusque causâ aperta esse videtur. Sylv. Azor, Pirh. l. cit.*

Queritur 4. an Ecclesia, vel Cœmeterium polluitur etiam per Sepulturam Catechumeni, infantis mortui in utero cum matre fidei, aut extra uterum, sed ante Baptismum? R. ad 1. juxta Zoel. hic n. 13. polluitur Ecclesia, vel Cœmeterium per sepulturam Catechumeni; quia nondum est verè fidelis. Sed communior cum Ugolin. *de Offic. Episc. c. 29. §. 5. Sayr. de Conjur. l. 5. c. 16. n. 24. Jordan. de Re sacr. l. 5. tit. 12. n. 124. circ. fin. Bonacin. de matr. q. 4. p. ult. n. 23. Murga tom. 1. tr. 2. disquis. 4. dub. 7. Barboſ. de Offic. Episc. alleg. 28. n. 53. Vincent. Petra tom. 2. Comment. fol. 399. n. 55. Engl. hic §. 2. n. 4. negat hoc casu pollui; quia cum vi Charitatis nobis conjuncti sint, separari etiam in sepultura non debent. Neque obstat, quod propriè, & rigorosè non sint fideles; quia tales dici saltem in sensu largiore possunt, cum habeant*

Bap-

Baptifinum flaminis, & ideo poffunt in Ecclefia licitè fepleri.

73 Ad 2. dicendum, non pollui Ecclefiam, vel Cœmeterium per feputuram infantis mortui in utero matris fidelis; neque enim hæc poft mortem feindi debet, ut partus mortuus extrahatur, fed licitè cum partu fepeitur in loco facro; quia quamdiu in utero eft, & in lucem non editur, pars matris cenfetur *l. temporibus 1. §. ex hoc 1. ff. de infpiciend. ventr.* Ita Hof. *hic*, Henr. de Boich. *in c. facris 12. de feputur.* & *in c. confuluifti 7. b. tit. Azor p. 2. l. 9. c. 5. q. 1. v. quid dicendum.* Pax Jordan. *de re facr. l. 5. tit. 12. n. 121.* Laym. *l. 5. tr. 5. c. 5. n. 8. fin.* Gonzal. *in c. 7. cit. n. 8.* Matthæucc. *Offic. Eccl. c. 7. n. 11. v. polluitur*, Zœf. *hic n. 14.* Pirh. *ibid. n. 14.* Schambog. *n. 12.*

74 Ad 3. affirmativam defendunt Tamburin. *de Jur. Abb. tom. 1. D. 23. q. 11. n. 4.* Bonacin. *de matrim. q. 4. p. ult. n. 23.* Pal. *tr. 11. D. un. p. 1. n. 1. fin.* Dian. *p. 11. tr. 8. refol. 22.* Matthæucc. *Offic. Eccl. v. polluitur cit.* Vincent. *Petra tom. 2. comment. fol. 399. n. 59.* Zœf. *hic n. 13.* & fumunt ex *can. Ecclefiam 27. §. 28. de consecr. dift. 1.* Confirmant; quia Baptifmus eft Janua ad Ecclefiam, & ante Baptifmum nemo eft intra Ecclefiam gremium recipiendus. Sed non improbabiliter Ugolin. *de potest. Epifc. c. 29. §. 5.* Jordan. *n. 121. cit.* Engl. *hic §. 2. n. 4.* Wief. *ibid. n. 32.* negant per feputuram infantis, progeniti ex parentibus fidelibus, fed ante Baptifmum mortui Ecclefiam, vel Cœmeterium pollui. Ratio eft; quia Infideles, eorumque infantes privantur feputurâ Ecclefiafticâ, eorumque corporibus polluitur Ecclefia, & Cœmeterium ex fpeciali ratione, quia fcilicet Fidem Chriftianam vel in fe, vel in parentibus deteftati funt: non ita eam deteftati funt infantes fidelium ante Baptifmum mortui; imò parentum fuorum voluntate ad Baptifmum jam deftinabantur, ergo &c. Neque contrarium probant textus allati; quia primus exprefse loquitur de Paganis; in altero *Infidelium* nomine ijdem intelliguntur. Ad *Conf.* ex hoc tantum fequitur, quod infantes nondum baptizati non funt in Ecclefiam, vel Cœmeterium recipiendi, non verò, quod eorum feputurâ polluitur Ecclefia. Certè etiam omittentes Communionem Pafchalem, & decedentes in peccato mortali notorio excluduntur à Sepultura, & tamen feputi defacto non pollunt locum Sacrum; quia id Jure exprefsum non eft.

75 Quæritur 5. an Ecclefia, vel Cœmeterium polluat etiam per feputuram Excommunicati tolerati, & non vitandi? R. negativè. Ita Ugolin. *de Offic. Epifc. c. 29. §. 4. v. exigitur.* Pellizar. *Man. Regul. tom. 2. p. 1. tr. 8. c. 5. n. 72.* Barbof. *de Offic. Epifc. alleg. 28. n. 52.* Dian. *p. 5. tr. 9. refol. 98.* Gonzal. *in c. 7. b. tit. n. 8.* Matthæucc. *Offic. Eccl.*

c. 7. n. 11. Vincent. *Petra tom. 2. comment. fol. 398. n. 53.* Engl. *hic §. 2. n. 3.* Pirh. *ibid. n. 13.* Schambog. *n. 11.* qui omnes Jura, ftatuentia, quod per feputuram Excommunicati polluat Ecclefia, vel Cœmeterium, intelligunt de Excommunicato vitando, quales poft *Conftit. Martini V. editam in Concil. Conftant.* funt foli percuffores Clericorum notorij, & alij, qui publicè, & notoriè excommunicati funt. Ratio difparitatis eft; quia cum vitandis non communicamus vivis, communicamus autem cum non vitandis, ut adeo procedat Regula. *Cum quibus non communicamus vivis, etiam mortuis communicare non debemus, §. econtra.*

Neque obftat, quod Concilium Conftantienfe eo Decreto non intenderit favore Excommunicatis non vitandis; quia hoc non tam cedit in favorem ipforum Excommunicatorum, fed potiùs Ecclefie, & aliorum fidelium, qui juxta Concil. *cit.* non debent Divinis Officijs privari ob communicationem cum Excommunicato non vitando. Engl. *hic §. 2. n. 3.* Et hinc in Germania nofta etiam Hæretici in Cœmeterio Catholico fine hujus pollutione fepleri poffunt. Pirh. *hic n. 13.* teftaturque Engl. *n. 3. cit. v. idem*, hoc à Principibus A Catholicis, cum in penultimo bello Turcico fuppetias in Hungariam Imperatori mitterent, exprefse in pactum deductum, cum confenfu etiam Poreftatis Ecclefiafticæ, ut milites A Catholicis defuncti in Cœmeterijs Catholicorum (ubi propria Lutheranorum non effent) feplirentur, quod ob caufam magnæ neceffitatis ad obtinendum illud militare fubfidium, & quia non fuit petitum in contemptum Fidei Catholicæ, fed potiùs ob honorem humanum, toleratum fuit.

An etiam per feputuram Interdicti polluat Ecclefia, dubium moveri poteft. Sed tenenda eft negativa; quamvis enim perfonaliter interdictus in loco Sacro fepleri non debeat *c. is cui 20. de fent. Excomm. in 6.* imò feputus exhumari jubeatur, fi offa ejus ab alijs poffint difcerni *can. Ecclefiam 28. junct. Gloff. de consecr. dift. 1.* Ecclefia tamen per illam feputuram non polluitur; quia hoc nufquam in Jure exprefsum eft, & in hujusmodi odiofis extenfio non habet locum. Laym. *l. 5. tr. 5. c. 5. n. 8.* Zœf. *hic n. 11.* Pirh. *n. 13.* Superest igitur, ut Ecclefia polluat folum per feputuram Excommunicati, & quidem vitandi tantum; quo cafu, ut Catholicus ibidem fepleri, vel Officia Divina fieri poffint, neceffe eft, ut priùs exhumetur talis Excommunicati cadaver, fi id fieri poffit, & poftea Ecclefia, vel Cœmeterium reconcilietur *can. Ecclefiam 27. & can. feq. de consecr. dift. 1.* Engl. *§. 2. b. tit. n. 3.* König *ibid. n. 17.*

Quæritur 6. quid requiratur, ut occifione hominis polluat Ecclefia, vel Cœmeterium? R. tria requiruntur, videlicet ut oc-

cisio fit voluntaria, ut sit injuriosa, vel personæ, vel loco, & ut fiat in Ecclesia, vel Cœmeterio. Atque hinc 1. non polluitur Ecclesia, si casu fortuito v. g. trabe, lapide, in crustatura decidente, vel à tauro, aut alio animali in Ecclesiam irruente facta sit. Abb. in c. *proposuisti* 4. b. tit. n. 2. Barbof. *ibid.* n. 3. Gonzal. in c. 7. eod. n. 6. Monacell. p. 2. form. 14. tit. 15. num. 5. Matthæucc. *Offic. Eccl. c. 7. num. 9.* Honor. *hic n. 8.* Zœf. n. 4. Engl. §. 2. n. 6. Pirh. n. 10. Schambog. n. 5. Wiest. n. 35. 2. Si facta sit à furioso, amente, infante, dormiente, aut ab alio rationis usum non habente arg. *Clem. si furiosus de homicid.* Et idem dicendum de ebrio, si talis ebrietas fuit, quæ rationis usum oppressit, & occidens ante ebrietatem periculum non prævidit; quia tale homicidium adhuc est involuntarium, & casui imputandum. Barbof. Schamb. Wiest. & alij *citt.* 3. Si secuta sit ex actione illicita quidem, tali tamen, quæ ex se non erat periculosa, & ob alium finem, quam periculum homicidij prohibita, ob rationem datam. 4. Si facta sit ob sui defensionem, & observato moderamine inculpatæ tutelæ; quia non injuriosa, sed necessaria est. Vivian. in c. un. b. tit. in 6. §. 5. Wiestner *hic n. 36.* cum reliquis *suprà.* 5. Si quis occidatur supra, vel infra Ecclesiam; quia tunc homicidium non est commissum intra Ecclesiam; nam *intra* denotat spatium Ecclesiæ interius ab interiore tecto usque ad pavementum, & à summa Ara usque ad parietem oppositum: conf. quod in alijs Ecclesiæ annexis fit, extra Ecclesiam fieri censetur. Schamb. n. 6. 6. Siquis extra Ecclesiam vulneratus, intra Ecclesiam fugit, & ibi moritur; non enim ipsa mors per se irreverentiam infert Ecclesiæ, sed causa, sive occisio in ea facta. Monacell. n. 5. Honor. n. 9. Engl. n. 9. Schamb. n. 5. 7. Siquis existens in Ecclesia jaculo, vel glande alium existentem extra Ecclesiam ad internecionem feriat, ut contra Matthæucc. *l. cit.* notant Zœf. Engl. Pirhing, Schambog. *l. cit.*

79. Contrà polluitur Ecclesia 1. etsi homicidium in ea commissum sit sine ulla effusione sanguinis, v. g. suffocatione, vel percussione, mortem interente sine vulnere; quia *can. si motum 19. de consecr. dist. 1. & c. proposuisti 4. b. tit.* loquuntur generaliter, & indistinctè. Ugolin. *de Offic. Episc. c. 29. §. 1. n. 1.* Pax Jordan. *de Re sacr. l. 5. tit. 12. n. 7.* Barbof. in c. 4. cit. n. 2. Gonzal. in c. 7. eod. n. 6. Monacell. p. 1. form. 13. tit. 6. n. 27. Matthæucc. *Offic. Eccl. c. 7. n. 9.* Honor. *hic n. 8.* Zœf. n. 4. Engl. §. 2. n. 6. Pirh. n. 10. König n. 15. Wiest. n. 37. 2. Polluitur, licet, qui ira occiditur in Ecclesia, sit nocens, bannitus, & in cujus vitam potestas omnibus data est; quia esto, occisio hæc justa sit, ejus tamen executio est injuriosa loco Sacro, & ipsi Deo, cui Ecclesia est dedicata. Jordan. n. 10. Barbof. n. 4. Zœf. n. 5. Engl. n. 7. Wiestner n.

38. cum alijs *suprà.* Aliter dicendum, si sententia mortis sola in reum prolata sit in Ecclesia, executio verò facta extra Ecclesiam; nam etsi talis sententia prolatio nulla sit, & loco Sacro injuriosa, nullo tamen Jure expressum est, quòd per ipsam polluitur Ecclesia. Jordan. n. 10. *cit.* 3. Polluitur Ecclesia, etiamsi Martyr in odium Fidei à tyranno in ea trucidetur; quia licet mors illa in conspectu Dei pretiosa sit, & ejus sanguine potius videatur sanctificari Ecclesia, actio tamen persecutoris injuriosa est loco Sacro, tantòque magis, quanto magis quamvis aliam eadem in Ecclesia perpetrata trulentia, & enormitate superat. Gloss. in c. un. b. tit. in 6. V. *sanguinis*, Barbof. *num. 5.* Vallens. *num. 5.* Schamb. n. 5. Engl. n. 8. cum reliquis *suprà.* Addit tamen Gloss. *cit. in su.* locum, ubi sanguis Martyris effusus est, non esse in reconciliatione abluendum. 4. Polluitur Ecclesia, etiamsi quis seipsum occiderit, si id fecit ex ira, desperatione, tœdio vitæ, & rationis usu destitutus non fuit. Joan. Andr. in c. un. *cit. n. 3.* Barbof. *ibid. n. 12.* Gonzal. in c. 7. n. 6. Pirh. n. 10. Schamb. n. 7. Engl. n. 6. Wiest. n. 38. 5. Polluitur Ecclesia, siquis intra Ecclesiam vulnus lethale recipiat, & postea extra illam moriatur; quia tota actio injuriosa, & causa mortis per se illativa intra Ecclesiam est posita, cum homicidium ibi censetur factum, ubi percussio lethalis contigit, non verò ubi percussus mortuus est. Barbof. *de Offic. Episc. alleg. 28. n. 23.* 6. Polluitur Ecclesia, etsi occisor extiterit extra Ecclesiam; nam re ipsa occisio tali casu adhuc accidit in Ecclesia, & conf. dispositio Juris procedit. Barbof. *l. cit. n. 26.*

Queritur 7. quid requiratur, ut per sanguinis effusionem polluitur Ecclesia? 1. requiratur, ut sit effusio sanguinis humani; nam si fuerit cujusvis alterius animalis irrationalis, non esset per hoc polluta Ecclesia censenda; quia licet horrorem pariat, non tamen est effusio injuriosa, cum animal irrationale nec activè, nec passivè injuriæ capax sit. Barbof. *de Offic. Episc. alleg. 28. n. 31.* 2. Ut ea effusio sit voluntaria; aliud enim dicendum, si casu, ab amente, infante, aut alio rationis usu carente contigit, prout advertunt Gonzal. in c. 7. b. tit. n. 6. Pirh. *hic n. 11.* Schambog. n. 8. & dictum est *suprà n. 78.* 3. Ut non aliquot tantum guttæ sanguinis, sed notabilis quantitas effundatur; nam *Effusio*, qua voce textus *n. præc.* allegari videtur, sanguinis abundantiam, & fluxum copiosum denotat. Vivian. in c. un. §. *fin. b. tit. in 6.* Barbof. *l. cit. n. 34.* Pirh. Schamb. *l. cit.* 4. Ut ea effusio sequatur ex percussione secundum se gravi: nam etsi in rixa inter pueros in Ecclesia exorta, dum unus alterum in faciem percutit, magna etiam sanguinis copia ex naribus fluere, per hoc tamen non pollueretur Ecclesia; quia talis percussio in

pueris non censetur graviter peccaminosa. Barb. l. cit. n. 35. Monacell. p. 2. form. 14. tit. 15. n. 5. Matthæucc. Offic. Eccl. c. 7. n. 9. Valens. hic n. 5. Engl. §. 2. n. 10. König n. 15. Pirh. Schambog. l. cit. §. Ut effusio hæc fiat in Ecclesia: hinc si percussio tantum facta est in Ecclesia, & effusio sanguinis fiat extra Ecclesiam, Ecclesia non polluitur; quia textus Juris requirunt sanguinis effusionem in ipsa Ecclesia. Barbos. l. cit. n. 24. Zoel. hic n. 4. Pirh. n. 11. Schamb. n. 9. Non tamen requiritur, ut sanguis ipsam Ecclesiam contingat, dummodo intra Ecclesiam effusus, licet in vestimentis absorptus, vel in vase collectus sit. Barbos. n. 24. cit. Gonzal. in c. 9. h. tit. n. 6. Zoel. hic n. 6. Honor. n. 9. & sumitur ex c. proposuisti 4. b. tit. in quo fit mentio vulneris, non etiam maculationis, cum non tam per contactum sanguinis violetur Ecclesia, quam per violentam effusionem.

81 Quæritur 8. quid requiratur, ut per feminis humani effusionem polluetur Ecclesia? 1. requiritur, ut sit in sufficienti quantitate; debet enim esse feminis effusio, siue corporis pollutio completa, & non tantum inchoata, siue modica ejus destillatio. Suar. D. 81. sect. 4. v. tertio violatur, Rodriq. in Summ. tom. 1. c. 153. n. 11. Barbos. de Offic. Episc. alleg. 28. n. 49. Pax Jordan. de Re sacr. l. 5. tit. 12. n. 109. Pirh. hic n. 12. Wiestner ibid. n. 42. 2. Ut sit voluntaria; quia etiam completa feminis effusione Ecclesia non polluitur, si ea fiat in somno, aut etiam à vigilante, sed prater intentionem. Gloss. in can. Ecclesijs 20. V. semine de consecr. dist. 1. Navar. Man. c. 27. n. 252. Azor p. 2. l. 9. c. 5. q. 3. Barbos. alleg. cit. n. 43. Gonzal. in c. 7. h. tit. n. 7. Jordan. l. cit. à n. 105. Zoel. hic n. 7. Schamb. n. 10. Pirh. Wiest. l. cit. 3. Ut sit illicita: Hinc si duo conjuges, in Ecclesia diu conclusi, ad incontinentiæ periculum vitandum, in ea sibi debitum mutuo redderent, non pollueretur Ecclesia; quia talis debiti redditio non est eo casu illicita. Contrà pollueretur Ecclesia, si extra hunc casum id facerent; quia actus conjugalitatis extra casum periculi incontinentiæ in Ecclesia licite non exerceretur. Sylv. V. consecratio 2. q. 5. cas. 3. Covar. de Sponsal. p. 2. c. 7. §. 2. n. 3. Sayr. Clav. Reg. l. 9. c. 8. n. 11. Leif. l. 4. de I. §. I. c. 3. n. 85. Barbos. de Offic. Episc. alleg. 28. n. 48. & in c. un. h. tit. in 6. n. 13. Gonzal. in c. 7. h. tit. n. 7. Honor. hic n. 12. Zoel. n. 8. Engl. §. 2. n. 11. Pirh. n. 12. Schambog. n. 10. Wiest. n. 42. 4. Ut intra Ecclesiam facta sit: quo nomine hic venit interius corpus Ecclesiæ consecratae, vel benedictæ. Et hinc si ejusmodi actus fiat supra tectum, seu fornicem Ecclesiæ; in campanili, aut etiam in Sacristia; in cameris, seu cubiculis, aut cryptis subterraneis ad alios usus, quam ad Mystera Divina peragenda, aut fidelium sepulturam deputatis; in Ecclesiæ aditu extra januam; in

aditu, & extra ipsius Ecclesiæ murum pro statione, seu deambulatione extractis portibus, & atrijs, Ecclesia tali actu non polluitur, ut rectè Sperell. decis. 62. n. 18. Gonzal. in c. 7. h. tit. n. 7. Monacell. p. 1. form. 10. tit. 6. n. 28. Matthæucc. Offic. Eccl. c. 7. n. 9. v. non censetur, Engl. hic §. 2. num. 12. Honor. num. 12. König num. 16. Wiestner num. 43. Ratio est, quia Ecclesiæ nomen, cum agitur de ejus pollutione, quæ penalis, & odiosa est, debet strictè accipi arg. Reg. odia 15. in 6.

82 Quæritur 9. an Ecclesia polluetur ejus modi cæde, vel sanguinis, aut feminis emissionem etiam occulta? 1. negativè: sed requiritur, ut ejusmodi actus sit publicus, & notorius vel per evidentiam facti, vel per condemnationem rei criminis confessi, aut de eo convicti in judicio, vel etiam per legitimam criminis in isto probationem arg. c. significasti 5. de adulter. Navar. Man. c. 27. n. 256. fin. Suar. D. 81. sect. 4. v. secundo, Piafec. prax. Episc. p. 1. c. 2. art. 4. n. 7. v. in omnibus, Laym. l. 5. tr. 5. c. 5. n. 8. Barbos. de Offic. Episc. alleg. 28. num. 37. Vivian. in c. un. h. tit. in 6. v. fin. Gonzal. in c. 7. dist. tit. n. 7. Monacell. p. 1. form. 10. tit. 6. n. 28. Engl. hic §. 2. n. 11. Vallens. ibid. n. 5. Zoel. n. 9. Schambog. n. 10. Pirh. n. 12. Wiestner n. 44. & hoc teste communis DD. Ratio est; quia cum Ecclesiæ Consecratio, & Benedictio publica sit, non nisi publico, & notorio actu debet tolli: consequenter quamdiu actus ille adhuc occultus est, & à personis ei presentibus non publicatur, reconciliatione non indiget. Dixi quamdiu occultus est; nam si fornicatio, vel feminis, aut sanguinis effusio, occultè facta in Ecclesia, postea publicè innotescat, ex eo tempore habetur Ecclesia pro polluta, & necessarîo reconciliari debet. Matthæucc. Offic. Eccl. c. 7. n. 7. v. an autem cum allegatis.

83 Quæritur 10. an sola cæde, vel sanguinis, aut feminis effusione, an verò alijs etiam criminibus, in Ecclesia commissis, ejus pollutio inducatur? Affirmant Hostiens. Summ. hic n. 9. & eum secutus Piafec. prax. Episcopal. p. 1. c. 2. art. 4. n. 7. v. sacrilegio item, si sint delicta æquæ, aut magis enormia, & in suam hanc sententiam loco Juris scripti allegant consuetudinem. Sed, etsi consuetudo hæc, ubi viget, improbanda non sit, spectato tamen Jure, dicendum alijs criminibus, quantumcunque atrocibus, Ecclesiam nequaquam pollui. Ita Joan. de Selva p. 1. de Benef. q. 5. n. 102. Azor p. 2. l. 9. q. 3. Jordan. de re Sacr. l. 5. tit. 12. n. 78. Pirh. hic n. 17. Wiest. n. 45. Ratio est; quia dispositio textuum, quibus ob homicidium, effusionem sanguinis, aut feminis inducitur pollutio Ecclesiæ, odiosa est: conf. de casu expresso ad non expressum extendi non debet. non est autem expres-

pressum Jure; quod pollutio inducatur per alia crimina, ergo &c. *Conf.* quia ob homicidium, & sanguinis, vel seminis humani effusionem Jure Divino antiqui Testamenti præcludebatur accessus ad Sacrificia, Jure Ecclesiastico ob duo priora inducitur Irregularitas, ut adeo major sit causa, cur ob illa potius, quam ob alia crimina Ecclesie pollutio inducatur.

84 *Quæritur 11.* quid faciendum, quando Ecclesia est polluta? *W.* esse reconciliandam, nec antequam istud fiat, Mysteria Divina in ea peragenda, ut dictum est *suprà n. 64.* Quoad modum reconciliationis distinguendum est inter Ecclesiam nondum consecratam, & consecratam. Si Ecclesia, cum pollueretur, solummodo benedicta, nondum tamen consecrata erat, reconciliari per Sacerdotem simplicem asperzione aquæ lustralis posset, etiam mandato, seu licentia Episcopi non expectata, prout colligitur ex *c. fin. h. tit. ibi, Aquâ protinus exorcizata lavetur,* & notat ibidem *Gloss. fin. Azor p. 2. l. 9. c. 5. q. 5. Sayr. de Censur. l. 5. c. 16. n. 31. Piafec. prax. Episc. p. 1. c. 2. art. 4. n. 7. §. ante reconciliationem. Barbof. de Offic. Episc. alleg. 28. n. 57. Monacell. p. 1. form. 10. tit. 6. n. 25. Matthæucc. Offic. Eccl. c. 7. n. 7. §. si verò, Pirh. hic n. 19. §. 21. Schambog. n. 17. König n. 48. Wiestner n. 29.* Si verò consecrata fuit, reconciliari debet à proprio Episcopo, vel de ejus licentia ab Episcopo extraneo, prout habetur *c. aquâ 9. h. tit. & notat Henric. in Summ. l. 9. c. 27. n. 6. Ugolin. de Offic. Episc. c. 29. §. 8. n. 1. Filliuc. qq. mor. tom. 1. tr. 5. c. 4. n. 118. Dian. p. 2. tr. 1. miscell. resol. 6. Barbof. l. cit. n. 55.* cum reliquis *suprà,* & censuit *S. Congr. Rit. in Cameracens. 9. Febr. 1608. in Pratens. 21. Jul. 1632. in Aretina 9. April. 1633.* Simpliciter Sacerdoti ab Episcopo licentia Ecclesiam pollutam reconciliandi delegari non potest, ut statutum est *c. aqua cit. & ratio ibidem additur;* quia reconciliatio est actus Ordinis Episcopalis; ea autem, quæ sunt Ordinis Episcopalis, demandare Episcopus inferioris Ordinis Clericis nequit, quamvis demandare iisdem possit, quæ sunt Jurisdictionis Episcopalis. *Addidi ab Episcopo;* Pontifex enim suo privilegio potestatem hanc simpliciter Sacerdoti potest concedere ex communi sen-

tentia, teste *P. Wiest. hic n. 29. & ratio probat;* quia est actus quidem Ordinis Episcopalis, sed Jure solum humano, quo Papa superior est. Et sic defacto potestatem istam Leo X. concessit Minoribus, & Superioribus Societatis JESU, prout constat ex *Compend. privil. Societ. V. Ecclesia §. 2.*

Quæritur 12. an Ecclesia polluta reconcilietur sola celebratione Missæ? *Affirmant Saà V. Ecclesia n. 19. & Castro de Leg. Pœnal. l. 2. c. ult. n. 9. videturque hoc probari ex can. de fabrica 24. de consecr. dist. 1. ubi dicitur, Ecclesiam pollutam Missæ celebratione in ea peracta consecrationem amissam recipere. Sed tenenda est negativa, quam cum communi defendit Matthæucc. Offic. Eccl. c. 7. n. 7. §. nonnulli, Engl. hic §. 2. n. 15. Wiestner ibid. n. 30. Ratio est; quia *c. proposuisti 4. & c. aqua 9. h. tit. præscribitur forma, & modus reconciliandi Ecclesiam pollutam, neque in hoc mentio fit reconciliationis per celebrationem Missæ. Accedit, quia si ejusmodi celebratio reconciliacionem Ecclesie pollutæ induceret, simplici Sacerdoti reconciliatio ab Episcopo committi posset; potest enim simplex Sacerdos ex gravi causa, e. g. ut infirmus Sacro Vaticano muniri valeat, si alia Ecclesia non extet, celebrare in polluta, ut cum *S. Thom. p. 3. q. 83. art. 3. ad 2. communis sententia notat. Ad Canonem in contrarium allegatum dico ibi non agi de Ecclesie pollutæ reconciliacione, sed de reparatione, & tantum declarari, quando indigeat nova consecratione.***

Quæritur 13. cujus expensis reconciliatio Ecclesie pollutæ fieri debeat? *W.* fieri debet expensis illius, qui eandem violavit, si sciatur, quis sit, & si ille solvendo sit, cum dans damni causam teneatur ad ejus compensationem. Si verò ignoretur, vel non sit solvendo; tunc recurrendum est ad consuetudinem, vel statutum loci: quibus deficientibus, in Rectorem, seu Parochum hoc onus rejicitur; vel si pauper ille sit, in Parochianos; ac denique in defectum omnium prædictorum ipse Episcopus suis sumptibus reconciliare Ecclesiam debet, *Abb. in c. proposuisti 4. h. tit. n. ult. Barbof. in c. 9. eod. n. 2. Matthæucc. Offic. Eccl. c. 7. n. 7. §. expense, Honor. hic n. 15. Zœl. n. 2. Pirh. n. 21.*